

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Συνδρομή ἐν Ἑλλάδι ἐτ. δρ. 10. Ἐξάμ. δρ. 5. — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἐτ. φρ. χρ. 12. Ἐξάμ. φρ. 6. — Τιμὴ φύλλου λ. 30. Ἐξωτερ. λ. 50.

Ἐκδίδεται δις τοῦ μηνὸς τῆ 15 καὶ 30. — Γραφεῖον ἐν ὁδῷ Φιλελλήνων ἀριθ. 24.

ΑΘΗΝΑΙ 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1891

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ Ν. ΨΥΓΓΛΕΣΗΣ — Ψ. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΕΤΟΣ Δ' - ΑΡ. 8

ΟΡΑΤΙΟΣ

ΟΒΙΔΙΟΣ

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΠΑ

Κυλέ μου πατέρα!

Ερχομαι. Ἐπῆρα τὸ φύλλο μου: τὸ τακτικὸ ἐτελείωσε καὶ γυρίζω ἴσιω σπῆτι μας γραμματισμένους. Ὁ λοχίας μας μ' ἀγάπησε καὶ τὰ δύο χρόνια ποῦ ἔμεινα ὅτ' ὀστρατὸ μ' ἔμαθε νὰ διαβάζω, νὰ γράφω, νὰ λογαριάζω· εἶναι ἀλήθεια, ὅπως καὶ σὰς τῶ γράψα ἄλλοτε, πῶς ὅτ' ἠν ἀρχὴ ἐδυσκολεύτηκα, μὰ εἶχα ἐπιμονή, καὶ ἡ καλωσύνη τοῦ κύρ λοχία μοῦδινε θάρρος. Τὸ καλὸ εἶναι πῶς μετῆς ὀλίγες γνώσεις μου κατόρθωσα νὰ μάθω πόση ἀξίαν ἔχει ὁ πατέρας καὶ πόσον δυστυχησμένους εἶμαι ποῦ ἔχασα τὴ μάνα μου, Σ' ἀγαπῶ γι' αὐτὸ διπλᾶ, χρῆσέ μου πατέρα, καὶ ἀνυπομονῶ νὰ σ' ἀγκαλιάσω, νὰ σε φιλήσω καὶ νὰ μ' εὐλογήσῃς μετῆ χάρι τοῦ Θεοῦ. Φιλῶσέ μου τὴν Ἄννεζιώ μας καὶ τὸν μικρὸ μας τὸν Κωνσταντῆ. Βυζαίνει ἀκόμα, αἶ δὲν βυζαίνει; Καλὴν ἀντάμωσιν λοιπὸν γλήγωρα, πολὺ γλήγωρα. Σε φιλῶ γλυκὰ καὶ ζητῶ τὴν εὐχή σου.

Ὁ υἱός σου

Ἀνδρέας Ἀρτωρίδης

Ἐδάκρυσε ἀπὸ συγκίνησιν καὶ χαρὰν, ἅμα ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ὁ Παπᾶ-Ἀνθίμος τὴν ἔσφιγγε ἐπάνω εἰς τὸ στήθος του καὶ ἔπειτα τὴν ἐφύλαξε καλὰ μεταξὺ τῶν πτυχῶν τοῦ βιβλίου του. Τώρα ἠγέρθη ἀπέθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὰ ὀμματοῦάγια του, ἐδιόρθωσε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τὸν καλογερικὸν σκουῖνον καὶ ἐβάδισε δύο-τρεῖς φορὰς κατὰ μῆκος τοῦ δωματίου καὶ πάλιν στρεφόμενος ὀπίσω. Τὸν περιπατῶν του καὶ τὰς σκέψεις του διέκοψαν τὰ τέκνα του, ἡ χαριτωμένη Ἄννεζιώ καὶ τὸ μικρὸ τὸ βυζανιῶνικὸ ὁ Κωνσταντῆς εἰς τὰ χέρια τῆς παραμάνας. Τῆς εἶπεν ὁ Παπᾶς τὰς καλὰς εἰδήσεις, ἠσπάρθη τρυφερῶς τὴν Ἄννεζιώ καὶ ἐπῆρεν εἰς τὰ γόνατα τὸν μικροῦλιν. Τὸν ἔχόρευε ψάλλον ἐκκλησιαστικὸν ὕμνον, ὁ δὲ μικρὸς, ψελλίζων:

— Παπᾶ! πα-πα! ἔσυρε μετὰ τὰ μικρά, τὰ τριανταφυλένια χερὰκια του, τὴν ψαρὴν γενειάδα τοῦ ἱερέως.

Ἡ παραμάνα ἡ Βιολέττα, ἔβλεπε τὴν οἰκογενειακὴν σκηνὴν καὶ ἐνεθυμεῖτο τὴν πατρίδα τῆς, τὸν ἄνδρα τῆς, τὰ παιδιὰ τῆς, τὸ κτῆμα τῆς. Καὶ ὁ Παπᾶς Ἀνθίμος ὅμως ἀνεστέναξε τὴν στιγμὴν ἐκείνην καὶ ὁ νοῦς του ἐπέταξε εἰς τὴν γυναῖκα του, ἡ ὁποία ἐφυγε πρὸ καιροῦ, ἀπὸ τότε ποῦ εἶδε τὸν κόσμον ὁ Κωνσταντῆς, διὰ τὸ μακρινὸ ταξεῖδι εἰς τὰ γαλανὰ καὶ ἠλιοφώτιστα καὶ δροσερὰ ὀμως βασιλεία τοῦ Θεοῦ!

..

Ὁ δρόμος ποῦ πηγαίνει εἰς τοὺς Ἁγίους Ἀναργύρους εἶναι ὁ ἴδιος δρόμος πολλῶν ἐσοχῶν τῆς Σύρου. Πρὸ καιροῦ ἀδιόρθωτος, εἶναι πλήρης χωμάτων, πλήρης λάκκων. Αἴριον εἶναι τῆς ἐκκλησίας ἡ ἐορτὴ καὶ ὁ κόσμος τρέχει πεζός, μετὰ στακτερὰ γαῖδουράκια, μετὰ τὰς ἀναπαυτικὰς ἀ-

μάξας. Τὸ χῶμα σπκάνεται σὺνεψῶ ἀπὸ τὰ πολλὰ πόδια καὶ σκεπάζει τὸν κόσμον, μέσα δὲ μία ἐνοχλητικὴ ὀμίχλη! Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἀπὸ κάθε τάξιν, διακρίνεται φαῖδὸν ἀπὸ τὸ χῶμα τὸ βῆσον τοῦ παπᾶ-Ἀνθίμου καὶ τὸ ὑψηλὸν του καλλιμαίχιον· πλησίον του πηγαίνει νέος ἠλιοκαμμένος, ξανθός, γλυκός, ὠραῖος, μετὰ στρατιωτικὰ καὶ τὸ πηλίκιον κλίνει μετὰ χάριτος ἐπὶ τῆς παρεῖας του. Βλέπει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὡς ξένος, καὶ τὸ μάτι του παίζει πότε μετὰ δεξιὰ εἰς βραχῶδες βουνὸν, πότε ἀριστερὰ κάτω εἰς τὴν λαγκάδα μετὰ τοὺς λαχανοκῆπους, ἢ ἀντικρὺ εἰς τὸν λόφον μετὰ τοὺς μυρωμένους σχοῖνους. Στρέφει ὀπίσω κάποτε καὶ ἀγκαλιάζει τὸ βλέμμα του τὰς λευκὰς οἰκίας τῆς Σύρου, τὸν ἦσιχον λιμένα, τὰ ἄπειρα πλοῖα, τὰς ὑψηλὰς καπνοδόχους, καὶ μακρὰν μακρὰν τὴν γαλανὴν Τῆνον!

Ὁ κώδων τῆς ἐκκλησίας κρούεται χαρμωδῶς καὶ πληθὺς φῶτων πλημμυρεῖ τὴν ἐκκλησίαν, ἄφθονα ἀνάπτονται τὰ κηρία καὶ ἡ εἰκὼν τῶν ἁγίων ἐδέχθη μυριάδας φιλημάτων· ὁ Παπᾶ-Ἀνθίμος σπεύδει, σπεύδει, καὶ λαχανιασμένος, λέγει ποῦ καὶ ποῦ κανένα λόγον ὅτ' ἠνεοφερμένον του παιδί, στόν καλοδεχτὸ του τὸν γυιὸ τὸν Ἀνδρέα.

Εἰς τὸν περιδολὸν τῆς ἐκκλησίας στέκεται ἡ Βιολέττα μετὰ τὸν μικρὸν τὸν Κωνσταντῆν καὶ σιμά τῆς ἡ Κυρὰ Κώσταινα μετὰ τὴν κόρην τῆς τὴν μαυρομάττα τὴν Κατίγκω, τὴ μελαχροινὴ Κατίγκω, τὸ εὐμορφώτερον κοριτσί τῆς ἐσοχῆς, ποῦ κρατεῖ τώρα ἀπὸ τὸ χέρι τὴν χαριτωμένη Ἄννεζιώ, τὴν κόρην τοῦ παπᾶ-Ἀνθίμου.

— Καλῶς τον. — Καλῶς ὄρισες. — Καλῶς σὰς εἶρηκα. — Δὲς ἐκεῖ γυιὸ ποῦ τὸν ἔχει ὁ Παπᾶς! — Καλοροζικός, παπᾶ. — Νὰ σοῦ ζήσῃ! — Καὶ γαμπρός! Καὶ ἄφθονοι αἱ εὐχαὶ ἐπιπτον καὶ ὁ Ἀνδρέας ἐδίδε τὸ χέρι του εἰς ὄλους καὶ ὁ Παπᾶς νύχαρῖσται, ἐνῶ ἐσφόγγιζε τὸν ἰδρῶτα του μετὰ τὸ μεγάλο μανδύλι τὸ κόκκινον καὶ κίτρινον! Ἡ Κατίγκω μόνον ἔβλεπε κάτω ντροπαλῆ, δὲν ἐβγάζε λέξι, ἐθεώρει ἀνήσυχος τὰ γύρω τῆς γενόμενα.

Ὁ ἐσπερινὸς ἐψάλθη, ἔγινε ἡ παράκλησις, τὸ ἐσπέρας ὀλονυκτία. Ἡ ἐορτὴ παρῆλθεν καὶ ὁ παπᾶ-Ἀνθίμος χαιρετῆται τὸν υἱὸν του ἐν ἠσυχίᾳ. Ἄλλ' ὁ υἱὸς του δὲν χαιρετῆται, ὁ υἱὸς του εἶνε λυπημένος.

Εἶναι ὠραία βραδεῖα, ἡ σελήνη μετὰ ἀργυρὰς ἀκτῖνας περιβάλλει τὸν κῆπον. Μακρὰ ἀπλόνωνται αἱ σκιαὶ τῶν δένδρων καὶ τὸ ζῶον τοῦ παπᾶ-Ἀνθίμου στρέφει τὸ μαγγανοπήγαδον καὶ τὸ νερὸν ἀργυροῦν κυλῖεται εἰς τὴν στέραν. Στρέφει εὐθύμως τὸ μαγγανοπήγαδον καὶ ὁ Παπᾶς, μετρεῖ εἰς τὴν γωνίαν, ὑπὸ τὴν δρόσον τῆς νυκτὸς κάτω ὑπὸ τὴν καταπράσινον κληματαριὰ τὸ πλεεκτρῖνον κομβολόγιόν του. Ὁ Ἀνδρέας τὸν πλησιάζει

κουρασμένος ἀπὸ τὴν ἐργασίαν. Ὄλην τὴν ἡμέραν, ἐδιόρθωνε τὸν κῆπον, ἐλάκκισεν ἐδῶ, ἐπότισεν ἐκεῖ, ἔσπειρε εἰς τὸ ἐπάνω χωράφι. Ἐπλησίασε τὸν πατέρα του, ἐφίλησε τὸ χέρι του καὶ ἐκάθισε σιμά του, ἀκουμπῶν εἰς τὸν στύλον τοῦ πηγαδιοῦ. Ἡσυχία, γαλήνη! Ἡ σελήνη ἀργυροῦ, τὸ νερὸν κυλῖεται ἀργυροῦν εἰς τὴν λίμνην, ὁ Παπᾶς ἐκκοκίζει τὸ χρισσοῦν ἠλέκτρῖνον κομβολόγιον καὶ ὁ μάγγανος στρέφει εὐθύμως ἐν τῇ σιωπῇ τῆς νυκτὸς.

— Ἀνδρέα μου, ξεύρεις, εἶπεν ὁ Παπᾶς. — Τὴ πατέρα; — Ἀκουσέ με νᾶχης τὴν εὐχή μου, παιδί μου! ἡ μητέρα σου πέθανε τώρα ἐνάμισυς χρόνος, ὁ Κωνσταντῆς μας ἐμεγάλωσε, θὰ τὸν ἀποκόψωμεν. ἐσύ ἐκλείσεις τὰ εἰκοσιδύο. Ἡ παραμάνα θὰ φύγῃ, χρειάζεται γυναῖκα ὅτ' ὀπίτι μας, γυναῖκα καλὴ, ἀξία, νοικοκυρὰ, νὰ ἀναθρέψῃ τὴν Ἄννεζιώ μας, νὰ δείξῃ μαζὺ μου τὸν ἴσιον δρόμον στόν Κωνσταντῆ. Ἡ σκέψις αὐτὴ με ἔτρωγε καιρὸ πρὶν νᾶρθῆς, γυιέ μου, καὶ ἐσυλλογίστηκα πῶς καλὰ θὰ ἦταν νὰ σοῦ εἴρισκα μία σύντροφο.

— Τὴ λές πατέρα; Καὶ ἔτρεμε γιὰ τὴν φιλενάδα τον, γιὰ τὴν μελαχροινὴ Κατίγκω, τὴν κόρην τῆς γειτόνισσας ποῦ ἀνετράφηκαν μαζὺ σὺν ἀδέλφια. Γιὰ τὴν Κατίγκω ποῦ τὸν ἔκανε τόσο νὰ πονῆ!

— Ἀκουσε παιδί μου, σὲ ξέρω καλὰ καὶ σ' ἀγαπῶ. Ἡ κυρὰ Κώσταινα ἡ γειτόνισσά μας, ἔχει ἓνα πολὺ καλὸ κοριτσάκι. Ἀνατραφήκατε μαζὺ, εἶναι μοναχοκόρη. Ὁ μπάρα-Κώστας δὲν ἔχει καμμιά ἀντίρρησι, ὅπως δὲν θὰ ἔχῃς καὶ σὺ καὶ ἔτσι λέμε νὰ σὰς εὐλογήσωμεν.

— Πατέρα, πατέρα, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας καὶ ἐφίλησεν τὰς δύο χεῖρας τοῦ ἱερέως, ἡ καρδιά του ὅμως ἐκτύπα δυνατὰ, ἐλυποῦσθε.

— Αἱ τί λές; — Ὅπως θέλῃς πατέρα, σὲ ἀκούω. — Σοῦ τὸ εἶπα, παιδί μου, εἶναι καλὴ ἡ Κατίγκω, φρόνιμη νοικοκυρὰ, θὰ πιάσῃ τὸ σπῆτι μας, καὶ δὲν θὰ ὀρημάξῃ ἔρημο. Θὰ θαρρῶ πῶς βλέπω τὴν καυμένη τὴν μητέρα σου καὶ θὰ εἶμαι ἠσυχος διὰ τὸ μέλλον τῶν ἄλλων δύο παιδιῶν μου. Θὰ τ' ἀγαπᾶς καὶ σὺ, δὲν εἶναι ἔτσι;

— Ἐννοια σου, πατέρα, ὅπως ἐσύ ἐφρόντισες γιὰ μένα, θὰ κάνω κ' ἐγώ, θὰ τοὺς μάθω, ὅ,τι καλὸν ἠξεύρω, θὰ τὰ συμβουλεύω. Θὰ ζητῶ τὴν γνώμην σου. Ὅταν λείπῃς θὰ εἶμαι ὁ πατέρας των, ὅταν εἶσαι ἐδῶ θὰ εἶμαι βοηθός σου.

Ἐφιλῆθησαν, ἐξέβησαν τὸν ἠμίονον καὶ ἡ ἠσυχία ἔγινε τελεία· ὁ γυῖλλος μόνον ἀκούεται καὶ κάποτε κύων, ὑλακτῶν παρερχόμενον τινά.

..

Ὁ παπᾶ-Ἀνθίμος ἀνεπαύθη μετὰ ἠσυχον σὺνειδησιν τὴν νύκτα ἐκείνην, ἐνῶ ὁ Ἀνδρέας δὲν ἐκοιμήθη διόλον. Εἶδε πάλιν ζωντανὴν ἔμπρός του τὴν Ἀντωνίαν τὴν γρηὰ ἐκείνη μετὰ τὰ ἄσπρα

μαλιά και τὸ ἀδύνατον καὶ λερὸ πρόσω-
πόν της καὶ ἀκούει δυνατὰ νὰ βοῖζουν
εἰς τὰ αὐτιά του τὰ κακὰ της λόγια.

— Δὲν σ'ἀγαπᾶ πειὰ ἡ Κατίγκω, ἄλλαξ' ἢ καρδιά της, Ἄνδρέα! Καὶ δὲν τοῦ εἶπε γιὰ ποιὸν, δὲν τὸν ἐφανέρωσε τὸν ἐχθρόν του. Γι' αὐτὸ δὲ Ἄνδρέας δὲν χαίρεται, γι' αὐτὸ εἶνε λυπημένος. Τὴν ἀγαπᾶ πολὺ τὴν Κατήγκω καὶ δὲν θέλει νὰ τὴν κατηγορήσῃ νὰ τὴν ἐκθέσῃ στὸ χωριὸ ἀπιστη καὶ διαστρεμμένη. Δὲν θέλει νὰ πιστεύσῃ τὰ λόγια τῆς γρηᾶς μάγισσας ποῦ ποιὸς ξεύρει τί σκοπούς εἶχε καὶ ὁ πόνοσ του μεγαλώνει, θεριώνει καὶ τὸν τρώγει ὅσιν ἀκοίμητο σκιυλῆκι.

— Αὐτὴ νὰ μὲ γελάσῃ, αὐτὴ! Δὲν γίνε-
ται, ἔλεγεν· ἔπειτα ὁ πατέρας γιὰ νὰ τοῦ κἀνῃ τὴν πρότασι θα ξέρῃ. Μ' ἀγαπᾶ ἡ Κατίγκω, μ' ἀγαπᾶ... Καὶ τότε ἂν ἡ καρ-
διά της δὲν εἶνε ἴδια πῶς νὰ νῆν πάρω καὶ νὰ τὴν δυστυχίσω... Ὅχι θὰ γείνηῃ ὀδική μου, τὴν θέλω, τὴν θέλω... Μὰ ἡ Ἄντῶναινα... ἡ Ἄντῶναινα πῶς νὰ τοῦ πῆῃ ἔτσι;...

Ἐπὶ τὴν νύκτα ἐπέρασε μ' αὐτὴν τὴν ἀνυσηχία. Τὸ πρῶτ' ὁ Ἄνδρέας ἦτον χλω-
μός, πονοκεφαλισμένος μὲ κόκκινα μά-
τια... Ὁ παπᾶ-Ἄνθιμος ἐγερθεὶς πρὸ τῆς ἀνατολῆς ἀπῆλθεν διὰ τὸν ναόν. Οἱ χω-
ρικοὶ ὅλοι ἐσυνάχθησαν κατόπιν καὶ ὅταν ἀπέλυσεν ἡ ἐκκλησία καὶ ἡ κυρὰ-Κώ-
σταίνα καὶ ὁ μπάρμπα-Κώστας ἔμειναν ἵπσω μὲ τὸν παπᾶ, ὁ Ἄνδρέας ἐπροχώ-
ρησε μὲ τὴν Κατίγκω. Ἰσως τοὺς ἀφῆ-
κιν νὰ τὰ ποῦν. Δὲν ἔλεγον ὅμως τί-
ποτε· ὅταν ἦλθαν κάτω εἰς τὴν λαγκαδιὰ μὲ τὲς μεγάλες τῆς φουντωτὲς λιγαριῆς γυ-
ρίζει ἡ Κατήγκω καὶ βλέπει τὸν Ἄνδρέα.

— Πῶς εἶσαι ἔτσι σήμερα, Ἄνδρέα;

— Δὲν εἶμαι σήμερα μόνο...

— Τὸ βλέπω, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ ἦλθες
εἰς τὴν λυπημένους ὅσιν νὰ μὴν ἦθελες νὰ
γυρίσῃς.

— Ἐγὼ δὲν ἦθελα; ἐγὼ; Ἄλλ' αὐτὰ ποῦ
ἀκουσα μοῦ χάλασαν τὴν καρδιά, μὲ σκό-
τωσαν. Δὲν μ' ἀγαπᾷς πειὰ Κατίγκω,

ἄλλος σοῦ κλέψε τὴν ἀγάπην σου καὶ μὲ
πλανᾷς ἐσύ;

Ἐμείνε βωδῆ ἡ Κατίγκω!...

— Καὶ ἐρχόμουνα μὲ τόση λαχτὰρα πίσω,
μὲ τόσα σχέδια. Καὶ ἄμα χθὲς μοῦ εἶπεν
ὁ παπᾶς γιὰ σένα, δὲν ἤξευρα τί νὰ τοῦ
πῶ, πῶς νὰ φερθῶ. Τοῦ εἶπα, ὅ,τι θέλει,
μέσα ὅμως μὲ ἔλυωνε ἡ φωτιά. Τί νὰ σὲ
πάρω καὶ νὰ σὲ δυστυχίσω.

— Ἄνδρέα! Ἄνδρέα! εἶπεν ἡ Κατίγκω
καὶ ἐκλαυσεν, ὁ Ἄνδρέας στηρίζεται ἐκεῖ
ποῦ καὶ τὴν βλέπει, ἐπὶ ὄραν, τὴν πλη-
σιάζει ἔπειτα, τῆς κατεβάζει τὰ χέρια καὶ
τὴν ἔρωτᾷ.

— Μ' ἀγαπᾷς λοιπὸν Κατίγκω;

— Ἄνδρέα!...

— Πῶς λοιπὸν λέει ὁ κόσμος πῶς μὲ
ξέχασες πειὰ, πῶς ἄλλον κυττάζεις;

Ἡ Κατίγκω ἐπῆρε θάρρος.

— Μᾶς ζηλεύουν, Ἄνδρέα· μᾶς ζη-
λεύουν!

Ἐπὶ τῆς νύκτας οἱ ἄλλοι, καὶ ἐπροχώρη-
σαν αὐτοί. Ὅλη ἡ ἀγάπη τοῦ Ἄνδρέα
ἐξεχειλίθη τότε καὶ ἤρρισε νὰ διηγῆται
εἰς τὴν Κατήγκω τὴν βραδυὴν σκηνὴν,
τὰ λόγια τῆς Ἄντῶναινας καὶ τὰ βᾶσανά
του. Ἡ Κατίγκω τὸν ἤκουε, τὸν ἐδῆλεπε
εἰς τὰ μάτια, καὶ ἡ ἀθωότης της, ἡ εὐλι-
κρίνεια διεσκέδασαν ὅλας τὰς ὑποψίας
του, δὲν εἶχε ἀνάγκην νὰ διαψεύσῃ τὰ
κακὰ λόγια!

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅλοι οἱ συγχωρικοὶ
ἐγνώριζον τοὺς ἀρραδῶνας τοῦ Ἄνδρέα
καὶ τῆς Κατίγκω, ἐχάρησαν ἀληθινὰ διότι
ὅλοι τοὺς ἀγαποῦν εἰς τὸ χωριὸ. Ἡ Ἄν-
τῶναινα μόνον δὲν ἐχάρηκε ἀληθινὰ καὶ
ὅταν κατεβηκε ἐστὴ χώρα τὸ ἔγραψε τοῦ
γιοῦ της. Τὴν Κυριακὴν ὠρίσθησαν οἱ
γάμοι. Ἡ κυρὰ Κώσταίνα ἐντύθηκε ἕνα
καφὲ μεταξωτὸ ποῦ εἶχε ἀπὸ τὰ πα-
λῆρά της χρόνια, ὁ μπάρμπα-Κώστας,
τὴν μαδιάν του τὴν φουσκοτὴ βράκα
τὰ μυτερά του ὑποδήματα καὶ τὸ ὄραϊον
του, τὸ κατακκόκκινο φέσι μὲ τὴ μαῦρην
μακριὰ μεταξωτὴ φούντα. Ὁ Ἄνδρέας μὲ
τὸ φαρδύ του μαῦρο παντελόνι, τὸ μαῦρο

σακκάκι καὶ τὸν ἄσπρο λαιμοδέτη καὶ ἡ
Κατίγκω, ἡ μελαχροινὴ, ἕνα τριανταφυλλί
φόρεμα ποῦ τὴν ὀμορφαίνει πειὸ πολὺ.
Εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἦναν ὅλους τοὺς πο-
λυελαίους. Οἱ ἐπίτροποι ἐκάθηοντο εἰς τὰς
θέσεις των καὶ ὁ παπᾶ-Ἄνθιμος εὐλόγι-
σε τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ του ἐν μέσφ ὀ-
λων τῶν χωρικῶν. Τοὺς ἔρραναν μὲ ρύζι,
μὲ κουφέτα τοὺς ἐκαλοτύχισαν, ἔρριψαν
μερικαῖς τουφεκίαις καὶ ἐπῆγαν σπῆτι
ἔπειτα, ὅπου ὁ παπᾶς τοὺς ἐκέρασεν ὅλους
ἀπὸ κρασί τοῦ κτήματός του.

Εὐτυχία βασιλεύει εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἱε-
ρέως. Εἰς τὸ κτῆμα του ἐνώθηκε τὸ κτῆμα
τοῦ Μπάρμπα-Κώστας ποῦ τὸ ἔδωκε γιὰ
προῖκα τῆς Κατίγκωσ καὶ τὸ καλλιεργεῖ
ὁ Ἄνδρέας καὶ ἐπιστατεῖ ἡ Κατίγκω
εἰς τὸ σπῆτι καὶ μεγαλώνουν μὲ τὴν εὐ-
λογίαν τοῦ Ὑψίστου, ἡ Ἀνεζιώ, καὶ ὁ Κω-
σταντής. Ἡ εὐμμορφότερη τοῦ χωριοῦ,
ἡ εὐμμορφῆ Κατίγκω ἐγενε ζηλεμμένη
σύζυγος. Καὶ ὁ παπᾶ-Ἄνθιμος καταχα-
χαροίμενος, δέεται εἰς τὸν Θεὸν δι' αὐ-
τούς. Θὰ εὐτυχίσῃ νὰ ἰδῆ καὶ τὰ ἄλλα του
δύω παιδιὰ καλὰ καὶ ἀποκατεστημένα,
ὁ Θεὸς δὲν θὰ τὴν ἀρνῆθῃ τὴν ἐπιθυμίαν
του. Συνάζονται ὅλοι κάθε βράδυ, γύρω
εἰς τὸ μαγγανοπήγαδο ποῦ τὸ σκεπάζει
ἡ μεγάλη κληματαριά καὶ διηγεῖται ὁ
μπάρμπα-Κώστας καὶ λέει ἡ Κυρὰ-Κω-
σταίνα καὶ σχεδιάζουν διὰ τὴν αὔριον ὁ
Ἄνδρέας καὶ ἡ Κατίγκω καὶ ὁ παπᾶ-Ἄν-
θιμος, εὐλογεῖ καὶ εὐχεται. Τὸ μαγγανο-
πήγαδο τρίζει εὐροῦθμός, ἡ σελήνη λάμ-
πει ἀργυρᾶ, ἀργυροῦν τρέχει τὸ νερὸν καὶ
ἡ εὐωδία τῶν σχοιῶν τοῦ ἀντικρῦ λό-
φου, ἀναμινύεται μὲ τὸ μῦρον τῶν ἀν-
θέων τὰ ὁποῖα ἐπιμελεῖται μετὰ μεγάλης
φροντίδος ἡ Κατίγκω. Ὡς ἐπὶ τοῦ δὲ ἀ-
κούεται ἡ φωνὴ τῆς Κυρὰ Κώσταίνας,

— Καὶ ἡ Ἄντῶναινα τὴν ἦθελε γιὰ τὸ
γυῖο της!

— Γι' αὐτὸ μοῦ τὴν κατηγοροῦσε, φω-
νάζει ἀπ' ἀντικρῦ ὁ Ἄνδρέας.

ΦΑΚ.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΑΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐξ μίλια μακρὰν τοῦ Μεσολογγίου, κ'
εἰς τὸ μέσον τῆς εἰς τὰ ἐνδότερα
τῆς Αἰτωλίας εἰσχωρούσης λιμνοθα-
λάσσης, ἀνακῦπτει ἀλιτενῆς καὶ μικρο-
σκοπικὴ ἢ μικρὰ πολίχνη τοῦ Ἀνατολι-
κοῦ ἐπὶ μικροῦ νησιδίου, συνδεομένη
ἐκατέρωθεν μετὰ τῆς ξηρᾶς διὰ δύο μα-
κρῶν λιθοκτιστῶν γεφυρῶν. Ἐπὶ Τουρκο-
κρατίας καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἰς μὲν
τὸν λαὸν ἦτο καὶ εἶνε γνωστὴ ὑπὸ τὸ
ὄνομα Ἄντελικό, εἰς δὲ τοὺς ἐγγραμμα-
τους ὡς Αἰτωλικόν, ἀναβαπτισθεῖσα καὶ
αὐτῆ, ὡς καὶ τόσαι ἄλλαι πόλεις καὶ πο-
λίχναι εἰς τὸ λεξιολόγιον τῆς καθαρευού-
σης. Ἄλλ' εἰς ἀνατρέξῃ τις εἰς τὰ χρο-
νικά τῶν παλαιότερων χρόνων θὰ τὴν
ἀνευρῇ ἀποκαλουμένην πάντοτε Ἀνα-
τολικόν. Πῶς, καὶ πότε, καὶ ὑπὸ ποίου
ἐκτίσθη ἡ πολίχνη αὕτη ἀγνωστον. Ἐν
ἔτει 1153 ὁ ἐκ Τολέδης Βενιαμὴν ἀναφέρει

ταύτην ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀνατολικόν, ὡσθ'
ὡς εἰκάζεται ἡ κτίσις της ἀνάγεται εἰς
πολλοὺς πρὸ τοῦ Ἀγῶνος αἰῶνας. Πλὴν
τῶν πολλῶν ἄλλων παραδόξων, τὰ ὁποῖα
ἀναφέρουν περὶ αὐτῆς οἱ παλαιοὶ χρονο-
γράφοι, παραδοξώτερον ὅλων εἶνε καὶ τὸ
τοῦ Μελετίου, ἐπισκεψθέντος τὴν χώραν
ταύτην κατὰ τὴν ἀρχὰς τῆς παρελθούσης
ἐκατονταετηρίδος. Ὁ ἀγαθὸς γεωγράφος,
μᾶς διηγεῖται ὁ Τρικούπης, βεβαίως ποῦ
ὅτι ἐπὶ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ νησιδίου ἀνε-
δλυζέ ποτε ἐκ τῆς γῆς αἷμα ἀνακοκλά-
ζον, καὶ ὑψοῦμενον μεθ' ὀμίης περισσό-
τερον τοῦ ἐνὸς πήχεως! Αἱ ἐντόπια ὀ-
μως παραδόσεις δὲν ἐξυφαίνουσι ποσὸς
τοιοῦτον εἶδους μυθολογήματα, ὅτι εἰ-
ξεύρουσι ἐκ παραδόσεως ὅλοι οἱ κάτοικοι
περὶ τοῦ συνοικισμοῦ τοῦ τόπου των,
εἶνε πάντη ἀφελὲς καὶ ἀπλοῦστατον.

Ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἔζη ποτὲ εἰς τὴν

Ἐξὼ Χώραν, τὸ σημερινὸν Κεφαλόδρου-
σον, ἐξ οὗ ὑδρεύεται τὸ Ἀνατολικόν σή-
μερον, πτωχὴ γυνὴ ἐκτεθειμένη ἀδιακό-
πως εἰς τὰς πονηρὰς διαθέσεις τῶν λη-
στῶν τῶν χρόνων ἐκείνων. Τὸ ἀτροφικὸν
ποιμνιον τῆς ἀτυχοῦς γυναικός, καὶ ἡ
πτωχικὴ καλύβη της ἦσαν ὁ κύριος ὀκο-
πὸς καθ' οὗ ἐβαλλον οἱ λησταί. Οἱ ὀλιγά-
ριθμοὶ χωριανοὶ της ἦσαν ὅλων διόλου
ἀνίκανοι νὰ τῆς ἐκτείνουσι χεῖρα βο-
θείας. Καὶ ἡ πτωχὴ γυνὴ διῆγε τὸν βίον
ὀδυρομένη, ἐν βασάνοις ἡμέρας τε καὶ νυ-
κτός. Καὶ ὅταν κανεὶς ποῦ εἰς αὐτὸν τὸν
κόσμον πονῆ ἐγρηγορῶν, εὐκόλως νοεῖται
ὅτι θὰ πονῆ καὶ καθεῦδων. Δυστυχῶς ἡ
ἀτυχὴς γυνὴ δὲν ἀπετέλει ἐξαίρεσιν, καὶ
οὕτω μεγάλως ἐτρέμαξε κατὰ τὴν βροχε-
ρὰν καὶ ἀνεμῶδη ἐκείνην νύκτα, καθ' ἣν
τὸ πρῶτον παρουσιάσθη κατ' ὄναρ εἰς αὐ-
τὴν μαυροφορεμένη ἡ χάρις της. Παρῆλ-

θον ἡμέραι ἠόδου καὶ νύκτες ἀγωνίας πολλαὶ ἕως οὗτο ἀναθαρρήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς γραίας, καὶ νὰ τολμήσῃ ἢ ἰδίᾳ νὰ ἐρωτήσῃ τὴν θέλησιν τῆς Δεσποίνης κατὰ μίαν τῶν νυκτερινῶν ἐκείνων ἐμφανίσεων. Ἡ μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἐξηγήθη δι' ὀλίγων τότε σαφέστατα. Δὲν ἦτο ποσῶς νύχαριστημένη καὶ αὐτὴ εἰς τὴν μέχρι τοῦδε κατοικίαν της, κ' ὑπεδείκνυεν ἢ ἰδίᾳ τὸ μέρος ἐν ᾧ ἐπεθύμει νὰ λατρεύηται εἰς τὸ μέλλον. Καὶ τὸ μέρος αὐτὸ ἦτο τὸ μικρὸν νησίον τοῦ Ἀνατολικοῦ. Οἱ ὀλίγοι χωρικοὶ τῆς ἔξω χώρας πεισθέντες τὴν ἐπαύριον εἰς τὰς διαβεβαιώσεις τῆς θεοπνεύστου γραίας μετόκησαν εἰς τὸ ὑποδεχθῆν ὑπὸ τῆς Παναγίας νησιδίων φέροντες μαζί τῶν καὶ τὴν θαιματουργὸν εἰκόνα. Κ' ἐκεῖ βαθμυδὸν περίξ τοῦ ἀνοικοδομηθέντος ναύκου τῆς Παναγίας ἐνεπιξάν τὰς πρώτας καλύδας τῶν, πλέξαντες αὐτάς διὰ βούρλων, ἐξ ὧν ἐδριθεν ὁ τόπος ἐκεῖνος. Καὶ οὕτω πλέον ἢ ἀγαθὴ γραία ἐξησφάλισε καὶ τὴν ἡσυχίαν της, καὶ τὸ ποιμνιον καὶ τὴν καλύδην της, λατρεύουσα τὴν Παναγίαν, κ' εὐλογοῦσα τοὺς πρώτους κατοίκους τοῦ Ἀνατολικοῦ μέχρι βαθέος γήρατος.

Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο καὶ τὰ ἔτη διεδέχοντο τὰς ἡμέρας· αἱ καλύδαι ἐδιπλασιάσθησαν, ὁ στενὸς χώρος τοῦ νησιδίου ἐπεξετάθη διὰ βαθμιαίων προσχώσεων, καὶ διὰ τῶν πρώτων περιτρίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μετεφέρθησαν οἱ πρώτοι λίθοι ἐκ τῆς ἀπέναντι ξηρᾶς. Ἀνηγέρθησαν οἱ πρώτοι οἰκίσκοι, ἀραιοὶ κἄπως κατ' ἀρχάς, συμπικνωθέντες μέχρις ἀσφυξίας ἀργότερα, τὰ ἐργαστήρια ἦνοιγον διαδοχικῶς, τὰ πριάρια ἐδιπλασιάζοντο, καὶ ἡ περίξ πολυέχθους λιμνοθάλασσα ὑπεδέχθη εἰς τοὺς κόλπους της τοὺς πρώτους ἀλιεῖς της, προσχωροῦσα ἀφειδῶς εἰς αὐτοὺς τὰ πολυτίμα ἀγαθά της. Ἰς οἶδεν ἂν ἐκ τοῦ ἐρημονησίου τούτου δὲν διεσκορπίσθησαν κατόπιν ἀνὰ πᾶσαν τὴν λιμνοθάλασσαν οἱ ἀλιεῖς ἐκεῖνοι τοῦ ἀγῶνος, οἵτινες ὑψώσαν οὐρανομήκη τὴν δόξαν τῶν πολυαριθμῶν ἀσῆμων νησιδίων των. Οἱ Τούρκοι βλέποντες τὰς προόδους ἐκείνας τῆς ἀναψεύσεως ἐκ τοῦ μηδενὸς ταύτης πολίχνης, ἐξέτειναν κ' ἐπ' αὐτῆς τοὺς γαμψοὺς ὄνυχας των. Ἀλλὰ τὸ ἐρημικὸν αὐτὸ θαλάσσοποιλὶ ἐζήτει αἰθέρα, οὐρανὸν ἀνέφελον, ἐπόθει νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀρτίτευκτον φωλεάν του ἀνεπαφον, νὰ διαθρήψῃ τοὺς νεοσσούς του ἐλευθέρους μὲ τὴν ζωογόνον ἀρμυρήθραν του. Καὶ ὁ πόθος αὐτὸς διετηρήθη κατὰ πολὺ, ἂν δὲν ἐξεπληρώθη ὅλος. Οἱ ἐν αὐτῇ διαμενοντες Τούρκοι καὶ ὀλίγοι ἠριθμοῦντο πάντοτε, καὶ ἀδλαβεῖς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατέστησαν. Καὶ ὁπότεν ἐκ τῶν σπλάγγων ὀλοκλήρου τοῦ Γένους ἐδόουσε πρῶτην φαρὰν διάτορος ἢ φωνὴ τῆς ἐλευθερίας, οἱ κάτοικοι δὲν ἐχρειάσθησαν καὶ πολὺν κόπον νὰ ἐξοψλήσουν μὲ τὸν τύραννον. Εἰς ὀλίγας στιγμὰς οἱ ἐντόπιμοι Τούρκοι παρέδωκαν τὰ ὅπλα εἰς τὸν ὀπλαρχηγὸν τοῦ Μεσολογγίου Μακρῆν, ἐπῆραν τὰ παιδιὰ των καὶ τὰς γυναῖκας των, καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν ὁμοθῆνῶν τῶν περιχώρων διεβιάσθησαν ἀνενόχλητοι εἰς τὸ Βραχῶρι.

Ἐκτοτε ἀρχεται ἡ ἱστορία τοῦ τόπου. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1823 ἀνεφάνθησαν ἐκδικητικαὶ τῆς ἐκδιώξεως ταύτης, ἐπὶ τῆς ἀπέναντι ξηρᾶς, αἱ ἠνωμένοι στρατιαὶ τοῦ Βρυῶνι, καὶ τοῦ πασᾶ τῆς Σκόδρας. Ἀγωνιώδης ἀμφιβολία ἐβασάνισε τότε ἐπὶ πολὺ τὰς πόλεις τοῦ Μεσολογγίου καὶ Ἀνατολικοῦ. Οἱ Τούρκοι στρατοπεδεύσαντες εἰς τὴν Πολληροσάλεταν, καὶ καταλαμβάνοντες τὰ χωρία Μποχώρι καὶ Γαλατᾶ, ἄδηλον ἦτο ποῖαν ἐκ τῶν δύο πόλεων ἐμελλον νὰ πολιορκήσουν. Οἱ Ἀνατολικῶται τότε κατέφυγον εἰς εὐφύεστατον στρατήγημα. Βλέποντες ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἤρχοντο καθ' ἡμέραν ἀντικρὺ τοῦ νησιδίου των καὶ ἐπεσκόπων τὰς τοποθεσίας, ἀπεβιάσθησαν ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν κ' ἐκρύβοντες τὴν νύκτα ἐνεδρευόντες. Τὴν ἐπομένην διακόσιον Τούρκοι ἰλπίεις προσδληθέντες αἰφνιδίως ἐτρέπησαν εἰς φυγὴν. Καὶ ἄλλοι μὲν ἐφονεύθησαν, ἄλλοι δὲ ἠχμαλωτίσθησαν. Ἐκ τῶν αἰχμαλώτων τούτων ἐγνωρίσαν οἱ κάτοικοι τὸν σκοπὸν τῆς πολιορκίας τοῦ τόπου των ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Ἀνήγειρον εὐθύς ἐσπευσμένως κανονοστάσια ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ Ἑλλήνου μηχανικοῦ Κοκκίνι, κ' ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτῶν ἔξ κανόνια μετακομισθέντα ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι. Ἐπέθηκε καὶ ὁ ἐχθρὸς εἰς τὴν παραλίαν τὰ ἰδικὰ του, καὶ τὴν πέμπτην τοῦ μηνὸς ἤρχισε τὸν κανονοβολισμὸν τῆς πόλεως. Μετὰ τινος ἡμέρας βλέπων ὁ πασᾶς ὅτι ἀσκόπως ἐξεκένου τὰς βόμβας του κατὰ τοῦ νησιδίου ἐπεχείρησε νὰ διακόψῃ τὴν συγκοινωνίαν τῆς θαλάσσης, ἀνεγείρας καὶ ἕτερον ἀκόμη κανονοστάσιον πλησίον τῆς αὐλακὸς δι' ἧς ἐπεκοινωνοῦν τὰ πλοίαρτα τοῦ Μεσολογγίου, μετακομίζοντα τροφίμα, εἰς τὸ Ἀνατολικόν. Ἀλλ' ἢ εὐστοχῶν τῶν ἐλλήνων πυροβολητῶν ἐματαίωσε τοὺς σκοποὺς του, καὶ ὁ κανονοβολισμὸς τῆς αὐλακὸς ἐγκαταλείφη ὀλοτελῶς. Τέλος ὁ πασᾶς ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ συμμοχισμὸν, ἀλλ' οἱ ἄνδρειοι πολιορκούμενοι ἀπέρριψαν ἀπάσας τὰς προσπάσεις του. Ὁ ἐχθρὸς τότε ἀπελπισθεὶς ν' ἀλώσῃ τὴν πόλιν δι' ἕτερου μέσου, ἐπεζήτησε νὰ κυριεύσῃ ταύτην διὰ θαλάσσης. Κατεσκεύασε πλοίαρτα ἐλαφρὰ μὲν, κατὰ τὸ εἶδος τῶν ἐλληνικῶν, ἀλλὰ μετὰ τροπίδος μεγάλης κάθωθεν. Ἀλλ' οἱ Ἀνατολικῶται ἐματαίωσαν ἐκ νέου καὶ τὴν ἐπικίνδυνον ταύτην ἐπιχείρησιν, περιφράξαντας νύκτωρ γύρωθεν τὴν πόλιν των διὰ μεγάλων πασσάλων πλησίον ἀλλήλων ἐμπεπηγμένων, καὶ κάθωθεν τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων. Ἰὰ πρώτα τουρκικὰ πλοίαρτα ἐμπεσόντα ἀνυπόπτως εἰς τὴν ἐνέδραν κατεκερματίσθησαν ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τῶν πολιορκουμένων. Ἀλλ' ὅτι ἐστενοχώρει μεγάλως τοὺς κατοίκους ἦτο ἡ λίαν αἰσθητὴ λειψυδρία τοῦ τόπου. Πρὸς προμήθειαν ὕδατος εἶχον κατασκευάσει μικρὰ πλοίαρτα, τὰ μυστικὰ λεγόμενα διὰ τεσθάρκοντα κωπῶν ἐλαυνόμενα καὶ διὰ ἰσχυροῦ πληρώματος ἐξοπλισμένα. Δι' αὐτῶν ἀπεβιάζοντο πρὸς τὴν τῆς Σταμνᾶς ξηρᾶν προμηθευόμενα νερὸ ὑπὸ τὸν σφοδρὸν κανονοβολισμὸν τῶν Τούρκων. Εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον ἐστρε-

ψε τότε ὄλην τὴν προσοχὴν του ὁ πασᾶς, καὶ κατώρθωσε τέλος νὰ διακόψῃ πᾶσαν κοινωσίαν τῶν πολιορκουμένων μετὰ τῆς πηγῆς. Οἱ κάτοικοι κατεταράχθησαν μεγάλως, ἢ ἐλπὶς ἤρχισε νὰ ἐκσβύνη, τὸ θάρρος ν' ἀποκάμνη, καὶ ὁ κόσμος νὰ βογκᾷ. Ἡ θεία Πρόνοια τότε ἐπέπλησε ἀρωγός, καὶ ἡ παλαιὰ ἐκείνη εἰκὼν τῆς Παναγίας ἐνεθυμήθη τὸ προσφιλές της νησιδίων, κ' ἐτέλεσε τὸ θαῦμά της. Ἐχθρική βόμβα πεσοῦσα ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας τῶν Ταξιαρχῶν, ἐκτύπησε τὸ πλακόστρωτον ἔδαφός της, κ' ἀνέβλυσε ἐκεῖθεν ὕδωρ πόσιμον πρὸ τῶν ἐκπλήκτων ὀφθαλμῶν τῶν πολιορκουμένων. Καὶ οὕτω ἐσώθη τὸ Ἀνατολικόν. Ὁ ἐχθρὸς ἀπελπισθεὶς μετὰ παρελευσίαν ὀλίγων ἡμερῶν νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν, ἔκαυσε τὰς σκηνὰς του, συνήθροισε τὰ κανόνια του καὶ ἀπέχρησε νύκτωρ, σπεύδων περιφθορὸς νὰ σωθῆ διὰ τῶν στενῶν τοῦ μακρυνόρους, ἀφῶ ἀπέλειπεν εἰς μάταιον ἀγῶνα δύο χιλιάδας ἄνδρας.

Ἡ ἐνδοξος αὕτη πολιορκία τῆς μικρᾶς πολίχνης εἶνε μία τῶν ὠραιότερων σελίδων τῆς ἱστορίας τοῦ Ἀγῶνος. Ἄν καὶ ἐπισκιάζεται πολὺ ἐκ τῶν μακρῶν κατορθωμάτων τῆς γειτονικῆς γῆς τοῦ Μεσολογγίου, εἶνε ὁμως αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν μέγα ἀνδραγάθημα, εἶνε καὶ αὐτὴ εἰς φωτοδόλος κρικός τῆς ἀσυνδέτου ἀκόμη μακρᾶς χρυσῆς ἀλύσεως τῶν νέων ἡρωϊκῶν χρόνων τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἀναμένει εἰς τὰ βάθη τῶν ὄνειρων της ἕνα νέον Ὀμηρον νὰ τὴν συναρμώσῃ ὀλόκληρον μίαν ἡμέραν, εἰς μίαν ὑψηλὴν ἔσποισαν.

Τὸ Ἀνατολικὸν ἔσχεν ἀργότερα τὴν αὐτὴν μὲ τὸ Μεσολόγγι τύχην. Ὅπως ἐκείνο μετὰ τὴν ἡρωϊκὴν πτώσιν τοῦ Βασιλαδίου, ὅπερ καθ' ὄλην τὴν ἐπανάστασιν ὕψου ἀγέρωχον τὴν ἀνδρικήν κεφαλὴν του, ἀπεφάσισε ν' ἀνατινάξῃ τὴν κόριν του εἰς τὸν ἀέρα, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν του διὰ τῆς ἡρωϊκῆς ἐξόδου του, οὕτω καὶ τὸ Ἀνατολικὸν μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Ντολμᾶ, ἔπεσεν ὀλοτελῶς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ κάτοικοι του ὁμως διεσώθησαν ἄπαντες, ὑποκύψαντες οἱ ἀτυχεῖς εἰς τὰς πρόταθεις ἀσφυξίας τοῦ Ἰβραήμ. Οἱ πλεῖστοι τῶν συντρόφων των εἶχον ἀποθάνῃ μέχρις ἐνὸς τῆς προτεροῖαν ἐπὶ τοῦ Ντολμᾶ, πολιορκουμένου διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης, ἢ φρουρὰ ἦτο ἐλαχίστη, ὁ κίνδυνος ἐπέκειτο ἀφεικτος, ἢ ἐλπὶς εἶχεν ἐκλείψῃ, καὶ πᾶσα ἀντίστασις θ' ἀπέβαινε ἀνοφελής. Τρισχίλια ὄντα ἐξεπατρίσθησαν φεύγοντα τοῦ τόπου των μ' ἑκατὸν μόνον γρόσια καὶ ἀνὰ μίαν μοναχικὴν ἐνδυμασίαν. Ἡ μόνη παράδοσις τῶν συμφωνηθέντων ὄρων τῆς παραδόσεως ὑπῆρξεν ἢ κράτησις ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰβραήμ ὠραίας ἐντοσίας νεάνιδος. Ἡ ἀτυχὴς κόρη ἐνεσάρκωσεν ἐν τῇ ἰδίᾳ ἀτυχίᾳ τὴν κοινήν τυχὴν τῆς ἀτυχοῦς πατρίδος της...

Τοιοῦτο τὸ παρελθὸν τῆς μικρᾶς πολίχνης. Τόρα ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἀναγεννήσεώς μας ἔχει προσδεῦσθαι καὶ αὐτὴ ἀρκετά. Οἱ κάτοικοι της εἶνε διηρημένοι εἰς τρεῖς κυρίως τάξεις, εἰς τοὺς ἐμπόρους, τοὺς κτηματίας, καὶ τοὺς ἀλιεῖς. Οἱ πρώτοι εἰσκομίζουσι ἀπὸ ἡμέρας εἰς

ἡμέραν κ' ἐκεῖ τὰς ἀπομιμήσεις τοῦ συμμοῦ, οἱ δεῦτεροι ἀφελεῖς καλλιεργῆται τῆς ἀμπέλου καὶ τοῦ σταφιδοκάρπου ἐξογκώνουν τὸ βαλάντιόν των, διὰ νὰ τὸ ἐκκενώσουν ἀργότερα πρὸ τῶν ἀπαιτήσεων τῶν τέκνων των, καὶ οἱ τρίτοι, οἱ ἀλπθέστεροι ἄνθρωποι, οἱ πιστότεροι εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἔθιμά των, πτωχοὶ ψαράδες, καὶ πτωχοὶ ναυτικοί, ταξιδεύουν μὲ τὰ ἱστιοφόρα πλοῖά των ἀνά τὴν Ἑλλάδα, κ' ἰδίᾳ εἰς τὴν Πάτραν, μεταφέροντες ἀπὸ τὸν τόπον των τὸν σταφιδόκαρπον, καὶ τὸν οἶνον τῶν συμπαιρωμένων των, κ' εἰσάγοντες εἰς αὐτὸν κ' εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Αἰτωλοακαρνανίας παντὸς εἶδους ἐμπορεύματα. Ἄλλ' ὁ ἀρτιγεννῆς σιδηρόδρομος θὰ τοὺς ἀποκόψῃ ἐντὸς ὀλίγου τὸν δι' αὐτῆς τῆς ὁδοῦ ποριζόμενον ἄρτον των, καὶ θὰ τὰμῃ ἐπὶ τῇ προσεχεῖ προεκτάσει του ἀνά τὸ Ἐπρόμερον, νέαν ζωὴν καὶ νέαν ὁδὸν.

Ἡ ὄψις τῆς πολίχνης οὔτε ἥλλαξε πολὺ ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ συνοικισμοῦ τῆς πτωχῆς ἐκείνης γυναικός, οὔτε θ' ἀλλάξῃ ποτέ. Ὁ ἀσφυκτικὸς χώρος τῆς γῆς δὲν ἐπιτρέπει τὴν ελαχίστην ρυμοτομίαν, τὴν παραμικρὰν ἀναπνοὴν τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων. Κ' αἱ ἀνεγειρόμεναι ὀσμῆραι νέαι οἰκίαι, κατόπιν μάλιστα τοῦ τελευταίου καταστρεπτικοῦ σεισμοῦ, ὅστις ἀνεστάτωσε πάντα λίθον τοῦ νησιδίου, καὶ αὐτὰ ἐνσφηνοῦνται μετὰ τῶν παλαιῶν μέχρις ἀσφυξίας. Τὸ ὄλον ὁμως τῆς πολίχνης, μὲ ὄλην τὴν ἀσφυκτικὴν αὐτὴν διάπλασίν της εἶνε τι γραφικόν.

Οἱ ἐπὶ πάσης τῆς ἐπιφανείας τοῦ νησιδίου, ἀνά πᾶν βῆμα προκίπτοντες οἰκίσκοι ἐπὶ οἰκίσκων μὲ τὰς ἰδιορρυθμοὺς κλίμακας των, μὲ τὰ πολυγώνια παράθυρά των, μὲ τὰς ἀνισοῦψεις στέγας των μὲ τοὺς προεξέχοντας μακροὺς ἐξώστας των, μὲ τὰς στενάς ἀσφυκτιώσας πρὸ τῶν

θυρῶν αὐλάς των, ἐν αἷς ἐκτυλίσσονται ἀπὸ πρωῆς μέχρις ἑσπέρας ὄλαι αἱ οἰκογενεακαὶ ἐνασχολήσεις, ὑπὸ τὰς ὀξείας κραυγὰς τῶν ἀλεκτρυόνων, ὑπὸ τὰς πτήσεις τῶν περιστέρων, ὑπὸ τοὺς γριάλισμούς των χοίρων, ὑπὸ τὰς φωνὰς καὶ τοὺς διαπληκτισμούς των γυμνοπόδων παιδίων, ὑπὸ τὸ γλυκὺ ἄσμα καὶ τὸ γλυκύτερον τὰκ-τὰκ, τοῦ ἀργαλειοῦ τῶν λιγερῶν, ὑπὸ τὸν θόρυβον τῆς ἀνέμης τῶν γραιδίων, ὑπὸ τὴν ἀτελεύτητον φλυαρίαν τῶν γυναιῶν, ἅπανα αὐτὴ ἢ θύελλα τῶν ἀντιθέσεων, ἅπανα ἡ ἁρμονικὴ αὐτὴ διατάραξις καθρεπτιζομένη ἠρέμα πλήρης θελήτηρου ἐπὶ τῆς ἀδαθοῦς θαλάσσης, ἀποκτᾷ ἰδιάζον τι θέαμα, καταθέλον βαθέως διὰ τῆς πρωτοτυπίας του ταύτης τοὺς ὀφθαλμούς.

Ὁ βίος ἐν γένει τῶν κατοίκων διαρρέει ἠρεμος, εἰς τὸ ἄκρον πληκτικόν. Οἱ ἄνθρωποι πλαγιάζουν ἐνωρίτατα, κ' ἐξυπνοῦν, τὸν χειμῶνα ἰδίως, εἰς τὰς δώδεκα τῆς νυκτὸς ἀκριβῶς, συνωστιζόμενοι εἰς ζοφερὰ καφενεῖα, καὶ πίνοντες μέχρι πρωῆς ρῶμι. Τὸ θέρος ἡ πολίχνη εἶνε περισσότερο ὑποφερτὴ. Ὅμιλοι λιγερῶν διασχίζουν τὴν προκυμαίαν καὶ τὰ γεφύρια, τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου καὶ τὰ περιδῶλια. Οἱ νέοι τὰς ἀκολουθοῦν, συνδιαλεγόμενοι ζωηρῶς, καὶ ἄδοντες εὐθύμως, ὑπὸ τὸ πλούσιον φῶς τῆς σελήνης, καὶ ὑπὸ τὴν ὑγιεινὴν πνοὴν τοῦ μαίστραλλιοῦ.

Αἱ ἐξοχαί των ὁμως καὶ τὰ περιδῶλια των ἀποζημιώνουσι πολὺ τὴν ἀθλιότητα τῆς πολίχνης των. Ὁ κατάφυτας Κατσᾶς ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ βραχῶδης σειρὰ τοῦ Ζυγοῦ ἀφ' ἑτέρου νομίζεις ὅτι περιτέκλεισαν ἐκεῖ ἐπὶ τῆς ὀλίγης γῆς πρὸ τῶν ποδῶν της τὰ γλυκύτερα τῶν χρωμάτων, τὴν μεθυστικωτέραν γαλήνην, τὴν βαθυτέραν ποίησιν. Καὶ ἡ θάλασσα αὐτὴ ἡ διαχω-

ρίζουσα τὰς καταψύτους αὐτὰς ὀριδας τῆς γῆς, εἶνε τὸ ὠραιότερον μέρος τῆς λιμνοθαλάσσης τοῦ Μεσολογίου. Τὰ ἀγροτικὰ οἰκήματα τὰ προβάλλοντα τὴν λευκὴν ὄψιν των μέσῳ τῶν φαιῶν φυλάωμάτων τῶν ἐλαιῶνων, τῶν πρασίνων ἀποχρώσεων τοῦ σταφιδοκάρπου, τὰ περικυκλούμενα ὑπὸ ὑψηλῶν κυπαρίσδων, σοῦ γεννοῦν πάντοτε τὸν πόθον τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς εὐτυχίας. Ἐκεῖ ὁ κισσὸς καὶ ἡ ἀγράμπελη περιθέουσι ἀφθόνως τοὺς κορμούς των δένδρων καὶ τοὺς ὑψηλοὺς θάμνους τῶν βάτων, ἐκεῖ ἡ ἀμμουδιά ἐγκλείει ὄλην τὴν ἁρμονίαν τοῦ βαυκαλισμοῦ της, ἐκεῖ τὰ ὄρη ρίπτοντα τὴν ὑψηλὴν ράχην των ἐπὶ τῆς ὀλίγης ἐκείνης θαλάσσης, ἀναδεικνύουν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἕνα κόσμον νέον, ἁρμονικώτερον, περιπαθέστερον, μαγευτικώτερον, ἐκεῖ ἡ πτῆσις τῶν γλάρων συγγέεται συχνάκις μέσῳ τοῦ γλαυκοῦ ἀπείρου μὲ τοὺς γραφικοὺς κυματισμούς των ἐλαφρῶν ἐμφυδρίων. Μικρὰ ἐξωκκλήσια μὲ τὸν λευκὸν σταυρὸν των ὡς μόνον κόσμημα, καὶ τὸ μελαγχολικὸν ἀνάστημα μιᾶς κυπαρίσσου, ὡς μόνον σύντροφον, ἀνακύπτουν ἀπὸ λόφου εἰς λόφον, πυγαὶ ὕδατος δροσεροῦ ἀναδύζουσι πανταχοῦ, ἀμαξαὶ ταξεῖται διασχίζουσι τὰς κονιορτώδεις ὁδοὺς, ὁ σιδηρόδρομος ἐξωκκλιώθη ἐντελῶς μὲ τοὺς λειμῶνας καὶ τὰ δάση, τὰ χωρῖα ἐπακουμποῦν λευκά, κατάλευκα ἐπὶ τῶν βουνῶν, ἡ ζωὴ μυρμηκίᾳ εἰς τὸν πράσινον κάμπον, οἱ ὄωροι τῆς σταφίδος μαυρίζουσι καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, καὶ τὰ ὀλόγλυκα τραγοῦδια τῆς Ρούμελης πλανώμενα ἀπὸ χειλέων εἰς γαίην ὑπὸ τῆς πνοῆς τῆς αὔρας, ἐφ' ὅλης τῆς θαλαρᾶς ἐκείνης γῆς, εὐφραίνουσι κατακαρδὰ τὸν ἀπνυδικότατα ξειδιώτην...

ΜΗΤΡΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΡΟΦΟΥΛΕΣ

Amor in Intellectualis

Λευκότερο σπιτάκι σιωπηλὸ
Μέσα ἔς τὴν καταπρόσβην ἐρμιά,
Π' ἀγγαρτεύεις μακρονάθε τὸ γυαλὸ
'Αράμεσα ἔς τῶν δένδρων τὰ κορμιᾶ.
Τὰ παμπάλαια κορμιᾶ, ποῦ, σὰ φρονεῖ
Μπυστεμμένη καὶ ἀσάλευτη, σὲ κρύβουν
'Απ' ἀνθρώπινα μάτια δολερὰ
Καὶ τ' ἀρέμον τῇ δύναμῃ συντρέβουν
Δὲν εἶδ' ἐσὺ τῆς ἐρωτικῆς φωλιά,
'Όταν, μεθῶντας μέσ' τὴν ἠδοιή,
Ποῦ τὰ χεῖδια γεννοῦν καὶ τὰ γυλιά,
'Η ψυχὴ τὸν ἑαυτὸ της λησμονεῖ
Μὲν ἔχεις ὄψι σὰν ἀσκηταριοῦ
'Αχ! νᾶμουν ὁ ἀσκητῆς σου νὰ λατρεύω,
Τὴν νύχτα ἐδῶ ἔς τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ,
Μόνος ὅ,τι ἀγαπῶ καὶ ὅ,τι πιστεύω.

Α. ΚΑΛΟΧΕΡΗΣ

ΣΤΑΓΟΝΕΣ

Εἶπε μικρὸν πρᾶγμα νὰ εἶπε καρεῖς ποιητῆς, πρέπει
νὰ εἶπε ἐρωτόληπτος.

Βουαλιῶ

✱

Τὸ πνεῦμα δὲν συγκινεῖται καθόλου ἀφ' ὅ,τι δὲν
πιστεύει.

ὁ ἔδιος

✱

Ὁ ἄνθρωπος εἶνε θεὸς ἐκπεπτωκός, ἐνθυμούμενος
πάντοτε τὸν οὐρανόν.

Λαμαρτίνος

✱

Ν' ἀκούῃ ἐντῇ καρδίᾳ του τὴν ἠχὴ τῆς μεγαλοφυΐας,
νὰ ψάλλῃ, νὰ κλαίῃ, μόνος, ἄνευ σκοποῦ, τυχαίως
δι' ἐνὸς μειδιάματος, διὰ μιᾶς λέξεως, δι' ἐνὸς στεναγμοῦ,
δι' ἐνὸς βλέμματος νὰ παρασκευάζῃ ἐξάίσιον ἔργον,
μεστὸν τρόμου καὶ χάριτος! Νὰ κατασκευάζῃ ἕνα
μαργαρίτην ἐξ ἐνὸς δακρύου, ἰδοὺ τὸ πάθος τοῦ ποιητοῦ,
ἰδοὺ ἡ εὐτυχία του, ἰδοὺ τὸ καύχημά του.

'Α. δὲ Μυσσέ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΗΣ

ΣΑΜΟΥΗΛ ΠΟΤΖΙ

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΒΟΛΕΥΤΗΡΙΟΝ
(Ἐκ φωτογραφίας Κ. Δημητρίου).

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ: — ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΣ
(Ἀντίγραφον τῆς εἰκόνος Καρόλου Δουράν).

Η ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΡΟΔΟΥ

ταν ὁ κάλυξ μου ἴνοιξε καὶ τὸ ὡραιότερον τῶν χρωμάτων ἀνέλαμψεν εἰς τὸ φῶς καὶ ἡ γλυκυτέρα εὐωδία ἐχύθη πέριξ μου, ἦτο μία ἐσπέρα, μία γλυκεῖα ἐσπέρα τοῦ Μαΐου. Ὁ ἥλιος εἶχε κλίνει εἰς τὴν δύσιν του, ὅταν ἐνόησα καλὰ τὸν ἑαυτὸν μου, καὶ μόνον ἐπάνω εἰς τὰς φαλακρὰς κεφαλὰς τῶν βοιῶν καὶ τ' ἀπέραντα δάση τῶν ἐσώζετο ὁκόμη μὲ τὸ ἀμφίδουλον ἐρυθροπὸν φῶς του. Εἷς τὸν κήπον μου, ὅπου ἀπειρα ἄνθει ἐπεδείκνυν τὰς χάριτάς των, λεπτὴ σκιά εἶχεν ἀπλωθῆ καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἀπέναντί μου καταπρασίνους κάμπους. Μεταξὺ ὄλων ἐκεῖ τῶν συντρόφων μου ἐγὼ ἤμην τὸ πλέον χαριτωμένον, τὸ ἐνόουν ἀπὸ τὸ περίεργα καὶ ζηλότυπα βλέμματά των καὶ ἐξ ἰδικῆς μου κρίσεως καὶ μάλιστα ὅταν ἐθεώρουν τὸν πράσινον τρυφερώτατον κλώνον μου, τὸν ὁποῖον ἐστόλιζον δύο, τρία μπιμπουκάκι μὲ τὴν κορυφὴν του μόλις κοκκινισμένον...

Σιγὰ, σιγὰ ἐχάθη καὶ ἀπὸ τὰ βουνα ὁ ἥλιος καὶ ἡ δροσερὰ αὔρα ἤρχισε νὰ φύσῃ ψυχροτέρα καὶ σφοδροτέρα. Εἶχον γύρει ἐλαφρὰ τὴν κεφαλὴν μου εἰς τὰ πράσινα φύλλα τῆς τριανταφυλλιάς μου, ὅταν ἕνα ἐλαφρὸν, ἐλαφρὸν περιπάτημα καὶ ἕνα φοιτητικὸν ὡσὲν φύσημα ἀέρος μ' ἔκαμε ν' ἀνασηκωθῶ καὶ νὰ κυττάξω γύρω μου. Εἶδα ἐρχομένην πρὸς τὸ μέρος μου τὴν Ἀνθοῦλα, τὴν χαριτωμένην κηρὰν τοῦ κήπου μὲ γλυκὴ γλυκύγελον εἰς τὰ χεῖλη της, μὲ τὰ χυτὰ σγουρὰ μαλλιά της καὶ μ' ἕνα τριανταφυλλένιον, ὡς τὸ χρῶμά μου, φόρεμα. Μ' ἐπλησίασε καὶ ἀφοῦ μὲ παρετήρησε μίαν στιγμὴν ἠπλώσε τὸ λευκὸν καὶ μαλακὸν χέρι της καὶ τίκ! μ' ἐν λυγίσμα τοῦ τρυφεροῦ κλώνου μου μὲ ἀπέσπασεν ἀπὸ τὴν ἀγκάλην τῆς μητρὸς μου καὶ ἀπὸ τὰ ῥόδινα ἀδελφάκια μου.

Τὴν πρώτην μου φρίκην διεδέχθη ἀμέσως τελεία ἀναθάρρησις ὅταν εἰρέθην εἰς τὰς μικρὰς καὶ ἀκάκους χεῖράς της, καὶ πόσον ἐθεώρουν τὸν ἑαυτὸν μου εὐτυχημένον καὶ πόσον μοῦ ἐφαίνετο ἀνοστός πλέον ἢ ἀγαθωτὴ ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας μου ὅταν μὲ ἐδέχθησαν τὰ μαλακὰ καὶ καμπυλωμένα ἐκεῖνα στήθη τῆς παρθένου.

Μὲ τὶ λαχτάρια ἤκουον τοὺς ὑσυχούς παλμούς τῆς καρδίας της καὶ μὲ ποῖον καμάρι ἀναιδοκατέβαινα, ὡσὲν βαρκοῦλα σὲ λεπτοχαρακωμένη θάλασσα, εἰς τὸν κάθε ἀνασασμόν της..

Τὸ δυστυχισμένον! Ἐχω τὸ θάρρος καὶ τὴν γενναιοψυχίαν ν' ἀνοπολῶ τὰς στιγμὰς ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας μοῦ εἶχε χαρίσει ἡ μαῦρη μοῖρα διὰ τὰ ἀισθανθῶ δριμυτέραν καὶ ἀλγεινότεραν τὴν κατόπιν ἐρημίαν καὶ καταθρόνισίν μου.

✱

Κατάμαυρον σκοτάδι εἶχεν ἀπλωθῆ εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐπάνω εἰς τὸν καθαρῶτατον καὶ διανυγέστατον οὐρανὸν ἀμέτρητοι χιλιάδες ἀστέρων ἐφογοβόλουν μὲ τὴν γλυκεῖαν, τὴν μυστικὴν τῶν λάμψιν, ἥτις, ἀγνοῶ μὲ ποῖαν γλῶσσαν μυστηριώδη καὶ

οὐρανίαν μοῦ ὠμίλει. Ταραχὴ καμμία. Καὶ τὸ μακρυνὸν ἕσμα τῆς ἀπόδοσος καταθρόνον ἀσθενέστατον μέχρις ἡμῶν ἦτο τὸ τέλειον συμπλήρωμα μιᾶς τῶν γλυκυτέρων νυκτῶν.

Ὁ ἀὴρ ἂν καὶ ὀλίγον ψυχρός, ἦτο ἐν τοσοῦτῳ εὐάρεστος καὶ θωπευτικός, συμπαροσφύρων μεθ' ἑαυτοῦ τὰ μεθυστικά ἄρώματα τῶν ἀνθέων.

Ἐκεῖ γυρτὸν εἰς τὰ στήθη της μὲ τὴν ἀπέραντον νεκρικὴν σιγὴν γύρω μου εἶχα λησμονήσῃ τὸν ἑαυτὸν μου, ὅτε διακτοὶ καὶ ἰσχυροὶ παλμοὶ τῆς καρδίας της μ' ἐκάμαν νὰ συνέλθω τρομαγμένον.

Ἀφῆκε τὸ παρῶθρον ὅπου ἐστηρίζετο, κατῆλθε δρομαίῳ τὴν κλίμακα καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς εὐρισκόμεθα εἰς τὴν αὐλόθουραν.

Ἐν' αὐθᾶ ἀνέμενε νεανίας ὑψηλοῦ ἀναστήματος, μαυροενδυμένος, μὲ μίαν χονδρὴν ῥάβδον εἰς τὴν ἀριστερὰν του χεῖρα. Ἐκαλσπερίδε τὴν Ἀνθοῦλαν ὡς τὴν εἶδεν, ἔτεινε τὴν δεξιάν του, τὴν ὁποῖαν αὐτὴ μετὰ καταφανοῦς συγκινήσεως ἐθάψε καὶ ἤρχισεν εὐθύς ὁμιλία γλυκεῖα, σιγαλή, μυστηριώδης... Ἐκ τῶν λόγων τῶν δὲν ἤρχισα νὰ πιστεύσω ὅτι ἠγαπῶντο ὡς πρὸς τὴν καυμένην τὴν Ἀνθοῦλαν ἐγὼ μόνον ἤμην εἰς θέσιν νὰ βεβαιώσω τὴν ἀγάπην ἔκλειε εἰς τὴν καρδίαν της καὶ πόσον μέγας ἦτον ὁ πόνοσ της...

Εἰς τὸ τέλος παρεστὴν μάρτυς καὶ μερικῶν φλογερῶν φιλημάτων καὶ φλογερῶν περιπτύξεων, μεθ' ἧς.— θὰ ἐξακολουθῶσ ἂν καὶ ἡ συγκίνησις μὲ πνίγει καὶ ἡ ἀνάμνησίς του μοῦ εἶνε τόσον σπαραξικάρδιος— ἔτεινε ἡ νεανίς ἐπάνω μου τὴν χεῖρά της, τὴν ἰδίαν χεῖρα, ἥτις μοῦ εἶχε χαρίσῃ τοσὺν εὐτυχίαν καὶ ἐκβαλοῦσά με ἠσυχῶς μὲ ἐδώρησεν εἰς τὸν ἐραστὴν της;

Ἀχ! τὸ ἄμοιρον! Διατὶ λοιπὸν νὰ μὴ φυλλαροοῦσ εὐθύς ὡς ἀπεχωρίσθην τῆς ἀγκάλης της, διατὶ τὸ ῥίγος τὸ ὁποῖον ἠσθάνθην ὡς εἰρέθην εἰς τὴν κομψοδόχνην του νὰ μὴ μὲ ἀπομαράνη, νὰ μὴ μὲ θανατώσῃ;

✱

Μετὰ μίαν ὥραν, ἥς τὸ πλεῖστον εἶχον μὲν διέλθει ἐν τοῖς καθῆνεύοις καὶ τὸ ὑπόλοιπον εἰς μερικοὺς ἠερμῶδεις περιπάτους ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως. εἰσπρῆχόμεθα ἐντὸς ἐκτεταμένου κήπου ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκτὸς τῶν ἀνθέων του μοῦ προσείλκυσαν τὴν προσοχὴν πολλὰ δενδρία καὶ δύο, τρεῖς καμαρωμένοι λεῦκαι, τὸν κορμὸν μιᾶς τῶν ὁποίων περιέβαλλε μικρὰ στρογγυλὰ τράπεζα, παρ' ἧν ὀλίγα καθίσματα ἐφαίνοντο λησμονηθέντα ἀπὸ τῆς ἡμέρας.

Μόλις εἰσῆλθομεν καὶ ἰδοὺ ἐφάνη εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου μικροῦλα καὶ πεταχτὴ νεανίς, μ' ἕνα λευκὸ φόρεμα, κουκουλωμένη σ' ἕνα μαλλιαρὸν μαῦρον ἐπώμιον. Ἐτρεξεν ὁ νεὸς ὡς τὴν εἶδε, τὴν ἤρπασεν εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ ἐκάθισαν πλησίον τῆς λεύκας πλατῆς, πλατῆς..

Δὲν θὰ δυνηθῶ ποτὲ νὰ περιγράψω τὴν συγκίνησίν μου ἐκείνην τὴν στιγμὴν κατηρώμην τὴν μοῖραν μου διότι δὲν μὲ εἶχε προικίσει δι' ἀνθρωπίνης γλώσσης ὁ-

πως καταστήσω κατάπτυστον τὸν ἄθλιον ἐκεῖνον!

Καὶ πρὸ πάντων ἐθλιδόμεν κατάκαρδα, διότι δὲν ἠδυνάμην νὰ τρέξω πρὸς τὴν ἠγαπημένην μου Ἀνθοῦλαν καὶ νὰ τῆς τὰ εἶπω ὅλα, ὅλα.

Ἀχ! Ἀνθοῦλά μου, Ἀνθοῦλά μου! Θὰ κατορθώσῃς ἄρα γε νὰ ἐννοήσῃς τὴν ἀπιστίαν του προτοῦ ὁ ἔρωσ σου σὲ παρασίρη;

Ἐν μέσῳ τῶν περιπτύξεων των, τῶν γλυκυτέρων λόγων, ἐν τῷ βρασμῷ τῆς ὀργῆς μου, τῆς ὑψίστης περιφρονήσεως πρὸς τὸν ἀπατεῶνα ἐκεῖνον, αἰφνης ἡ νεανίς ἀφῆκε κραυγὴν καὶ ἀποσπασθεῖσα τῆς ἀγκάλης του ἐστρεψε τὰ ὄγρια βλέμματά της κατ' ἐπάνω μου καὶ εἶτα πρὸς ἐκεῖνον, χωρὶς νὰ ἐννοῆ νὰ τ' ἀποσύρη.

— Τὶ τρέχει, ἀκριθὴ μου; τὴν ἠρώτησε μειδιῶν.

— Δὲν τρέχει τίποτε.. ἀλλὰ ἕνα εὐμορφο, εὐμορφο τριανταφυλλάκι... Δι' ἐνός καγχαμοῦ ἐκεῖνος τὴν διέκοψε.

— Καὶ εἴμπορεῖ νὰ σὲ ἐμβάλῃ εἰς ταραχὴν ἕνα εὐμορφο τριανταφυλλάκι. ἀφ' οὗ ὄλαις ἡ τριανταφυλλίς εἶνε γεμάταις ἀπὸ τέτοια τριαντάφυλλα καὶ εἴμπορεῖ νὰ κόψῃ κανεὶς ὅσα θέλει;

— Ναί, μὰ καμμίὰ φορὰ ἔχουν κι' αὐτὰ τὴν ἱστορίαν των κ' ἐδῶ κάτι μοῦ λέγει πῶς καὶ τὸ δικὸν σου... Ἀλλ' εἶτε ἀλήθεια λέγω, εἶτε εἶνε ψευδεῖς καὶ ἀπλαῖ ὑποψίαί τοῦ ἔρωτός μου, θὰ μοῦ κάμῃς μιά χάρι. Πέταξέ το αὐτὸ τὸ τριαντάφυλλο!

— Καὶ τὴν θεωρεῖς χάριν;

Καὶ ἰὰ βραίου κινήματος μὲ ἤρπασε καὶ μὲ ἐξεσφενδόνισεν...

Ὅταν συνῆλθα εἶδα ὅτι δὲν εἶχα πάθει τίποτε. Ἐνα μπουμπουκάκι μονάχα εἶχεν ἀποκοπῆ κατὰ τὴν ἐσφενδόνισίν, καὶ τίποτε ἄλλο. Ὁ κλώνος μου εἰρέθην ἐντὸς ἀκαθάρτου λάκκου πλήρους ὕδατος, ὅπερ μὲ διατηρεῖ μέχρι τοῦδε.

Ἀλλὰ τὰ φύλλα μου πλέον ἔχασαν τὴν ἱκμάδα των, ἔχασαν καὶ τὸν γλυκύν των χρωματισμόν καὶ τὴν γλυκυτέραν εὐωδίαν των· μόλις κρατοῦνται, καὶ δὲν περιμένω πλέον ὅπως τελειώσουν τὰ βάσανά μου παρὰ τὸ πάτημα τοῦ τυχόντος ζῶου ἢ ἐν ἀγρίον φύσημα ἀνέμου...

ΚΩΣΤΗΣ ΔΗΜΑΔΗΣ

ΕΥΤΡΑΠΕΔΑ

Ἐν τῇ οἰκίᾳ χειρομάντιδος

— Κύριε, θὰ μοῦ δώσῃτε τρία φράγκα διὰ τὰ ὅσα εἶπω τὴν τύχην σας.

— Ἰδοὺ, λαβε τε. Τώρα ὡς ἐγγύθησιν διὰ τὸ μέλλον εἰπέ μου ὀλίγα ἐκ τοῦ παρελθόντος βίου σου.

— Δὲν ἐπῆρξατε ἀτυχῆς εἰς τὸν γάμον;

— Οὐδέποτε ἐνυμφεῖσθην.

— Πιθανὸν νὰ ἠπατήθησ. Δὲν ἐκάματε πολλὰ καὶ μακρινὰ ταξείδια;

— Δὲν τὸ ἐκούρησα ἀπὸ τὰς Ἀθήνας.

— Δότε μου τὴν χεῖρα σας ὥστε δυνηθῶ νὰ ἴδω καλλιτέρα. Ἄ, μάλιστα. Δὲν ἐχάσατε χρήματα τώρα ἰσχυρά;

— Ναί, ἀλήθεια, ἔχασα τὰ τρία φράγκα τοῦ σοῦ ἔδωκα πρὸ ὀλίγον.

ΑΛΒΙΟΥ ΤΙΒΟΥΛΛΟΥ

ΠΕΜΠΤΟ ΕΛΕΓΕΙΟ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ἦμουν σκληρός, τὸν χωρισμὸν, ἔλεγα, θὰ βαστάξω
 γερά· καὶ ἀπὸ καιροῦς ἢ ἀνδρεία καύχησί μου
 πάει καὶ ἴσ' ἂν σβοῦρος στρέφομαι γοργός ἔς τὸ στάδι γύρω,
 ποῦ γρήγορο παιδί με γνωστὴ τέχνη στρέφει.
 Καῦσε τὸν ἄγριο, στρέβλωσ' τον, νὰ μὴ θελήσω πλέον
 καυχῆματα νὰ εἰπῶ· δάμασε τ' ἄγρια λόγια.
 Πλὴν ἔλεος, ἔς τὸν κρυφὸ δεσμὸ τῆς κλίνης μας σ' ὀρκίζω,
 ἔς τὴν Κύπρι, ἔς τὴν εἰδή, ποῦ ἀπάνω μου ἄκουμποῦσες.
 Ἐγὼ ἤμην, ποῦ ἔταν κοίτουσιν ἔς ἄρρώστια βυθισμένη,
 σ' ἐγλύτωσα, ὅπως λέν, με τὰ ταξίματά μου.
 Ἐγὼ με θειάφη καθαρὴ σ' ἐξάγνισα εἰς τρεῖς γύρους,
 ἐνῶ ψάλνε ἢ γρηῖα τὸ μαγικὸ τραγοῦδι·
 ἐγ' ὄνειρα σοῦ ἠμέρωσα δεινά, νὰ μὴ σέ βλάψουν,
 ποῦ μ' ἅγιο τρεῖς φοραὶς κριθάρ' εἶχα νὰ διώγων·
 Ἐγὼ με στέμμα πέπλινο καὶ με λυτὸ γιτώνω
 ἔς ἐννιά νυκτῶν σιωπαῖς ταξόμου τῆς Ἐκάτης.
 Τὰ τάμματα μου ἐβάσταξα, καὶ χαιρετ' ἄλλος τώρα
 τὸν ἔρωτα, εὐτυχῆς με προσευχαῖς δικαῖς μου.
 Κ' ἐγὼ ὁ μωρὸς φαντάζομαι ζωὴν εὐτυχισμένη,
 ἂν γλύτονες ἐσύ, πλὴν ὁ Θεὸς δὲν θέλει.
 Ἄγρους θὰ σκάφτω καὶ ὁ ζεστός ἥλιος ἐνῶ θὰ φρύγη
 ἔς τ' ἄλωνι τοὺς καρπούς, δραγάτης μου ἢ Δηλία
 θὰ ἴναι καὶ σκάφαις γεμισταῖς σταφύλια θὰ φυλάγη
 καὶ ἀφράτους, πατητοὺς με γοργὸ πόδι μούστους·
 κοπὴ θὰ μάθη νὰ μετᾷ, ἔς τὸν κόρφο τῆς νὰ παίξῃ
 με φλύαρο παιδί σπιτοθρεμμένων δούλων·
 ἀστάχι αὐτὴ γιὰ σιτηρά, σταφύλια γιὰ τ' ἀμπέλι
 θὰ δίδῃ καὶ γι' ἄρνιά θυσίαις τοῦ Πριάπου.
 Ὅλους αὐτὴ νὰ κυβερνᾷ, νὰ μεριμνᾷ τὰ πάντα,
 καὶ ἄς ἤμ' ἐγὼ μηδὲν εἰς ὄλο μου τὸ σπίτι.
 Νὰ ῥχετ' ἐδῶ ὁ Μισσάλλας μου, ὠρίμους νὰ τοῦ κόβῃ
 καρπούς ἀπὸ ἐκλεκτὰ δεινὰ κλαρα ἢ Δηλία
 καὶ νὰ προσέγῃ με σπουδῆ τέτοιον σεβάσμιον ἄνδρα,
 νὰ τὸν δουλεύῃ αὐτὴ ἔς τὸ γεῦμα κ' ὑπακούῃ.
 Ἐπλαθ' ὁ νρῦς μου τέτοια, πλὴν μακρὰ ἔς τῆς Ἀρμενίας
 ταῖς μυρωδιαῖς Νοτιά τοὺς πόθους διώχνει κ' Εὐρος.
 Συχνὰ τὴν ἔγνωι ἐπάσχισα με τὸ πιστὸ νὰ διώξω,
 καὶ ὁ πόνος τὸ κρασί μου τὸ καμ' ὄλο δάκρυ.

Ἄλλην ἀγκάλιασα συχνὰ καὶ ὡς ἀρχίζ' ἢ ἠδονὴ μου,
 ἢ Κύπρις μου θυμᾷ τὴν δεσποινὰ καὶ φεύγει.
 Ἡ κόρη, ὡς ἐξεπλάγιαζε, με λέγει ἀποδεμένον
 καὶ πῶς ἢ ποθητὴ ξεύρει — ἐντροπή! — καὶ μάγια.
 Δὲν με ἀποδένει με ψαλμούς, ἀλλὰ με τὴν εἰδὴ τῆς,
 με χέρια τρυφερά, με τὴν ξανθὴ τῆς κόμη.
 Τέτοια σὲ κήπους μιὰ φορὰ χαλινωμένον ἐφέρθη,
 νηρητὶδα γαλανή, καὶ ἢ Θέτις ἔς τὸν Πηλέα.
 Μ' ἐβλάψε τοῦτ', ὅτι ἐραστὴ κατέχει πλούσιον τώρα,
 κ' ἐμένα πονηρὴ σφοδρίασε μεσίτρα.
 Ὡμὰ νὰ τρώγῃ κρέατα, μ' αἵματωμένο στόμα
 πικρὰ ποτήρι· αὐτὴ πολλῆς χολῆς νὰ πίνῃ·
 γύρω ἢ ψυχαῖς τὰ πάθη τους νὰ τῆς βογγᾷ πετῶντας,
 καὶ τὸ δεινὸ στριγλὶ νὰ τῆς λαλῇ ἔς τὴ σκέπη·
 καὶ αὐτὴ ἀπὸ πείνα μανιακὴ ἔς τοὺς τάφους γύρω χόρτα
 καὶ κόκκαλ' ἄς ζητᾷ, ποῦ ἀφῆκαν ἄγριοι λύκοι.
 ἄς τρέγῃ με γυμνὰ μεριά ἔς τὰ τρίστρατ', ἄς οὐρλιάζῃ,
 ὡς ποῦ δεινὰ σκυλιὰ νὰ τὴν ξεβγάλουν πέρα.
 Εἶδα σιμάδια· θὰ συμβῇ· Θεὸν προστάτην ἔχει
 καὶ ὁ ἐραστής, λυσοῦ κ' ἢ ἀδικουμένη Κύπρις.
 Καὶ ἀμέσως σὺ ταῖς συμβουλαῖς τῆς πλεονέχτρας γραῖας
 παῦσε ν' ἀκοῦς· νικᾷ καθ' ἔρωτα τὰ δῶρα·
 πρόθυμο θὰ ἔχῃς τὸν φτωχὸ· σιμά σου θὰ ἴθῃ πρῶτος
 καὶ θὰ ἴναι σταθερὸς ἔς τὸ τρυφερό σου πλάγι·
 τὸν κόσμον ἔς τὰ στενώματα θὰ σοῦ παραμερίξῃ,
 συνοδευτὴς πιστός, καὶ θὰ σοῦ ἀνοίγῃ δρόμον·
 αὐτὸς κρυφὰ θὰ σ' ὀδηγῇ ἔς τοὺς μυστικούς· σὰς φίλους,
 θὰ λυγῇ τὴν ποδεμὴ καὶ ἀπ' τὸ λευκὸ σου πόδι.
 Ἄχ! μάταια ψάλλω, ἢ θύρα τῆς με λόγια δὲν νικᾷται
 καὶ πρέπει γεμιστὴ νὰ τὴν ἀνοίξῃ φούχτα.
 Καὶ ὁ δυνατότερος ἐσύ τὰ πάθη μου ἄς φοβᾷσαι
 εὐκόλα τὸν γοργὸ τροχὸ τῆς στρέφ' ἢ Τύχη.
 Κι' ἄλλος δὲν σκάει ἀνώφελα μὲς τὸ κοτώφλι τώρα
 προσεκτικός, συχνὰ κυττᾷ καὶ ἀποτραβιέται,
 καμόνεται διαβατικός, κατόπι ξανατρέχει
 μόνος καὶ φτυεῖ ἔμπροστὰ ἔς τὴν ἴδια τῆς τὴ θύρα·
 Δὲν ξεύρω κρυφὸς ἔρωτας τί σου ἐτοιμάζει· ὡς τότε
 χαίρου, παρακαλῶ· τὸ σκάφος πλέει ἔς τὸ ρεῦμα.

Μετάφρασις ΓΛΑΥΚΟΥ ΠΟΝΤΙΟΥ

ΦΑΣΟΥΛΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

ΝΕΑ ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΟΥΡΗ

Ὁ Φασουλῆς, ὁ πετακτός, ὁ εὐφυής, ὁ δεικτικὸς ἐκεῖνος ἦρωσ τοῦ Ρωμοῦ παρουσιάζεται αἰθνης φιλοσοφῶν καὶ φιλοσοφῶν σκεπτικτικώτατα :

Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ Φασουλῆς, ποῦ οἴστρου, κατεβάξει, καθὼς ὁ Βούδας τῶν Ἰνδῶν ὑπὸ συκῶν ρεμβάζει, καὶ τὸν καφὲ τὸν θεριακτῆ τῆς Ἰερμῆνης πίνων φιλοσοφεῖ ἀκάματος ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων.

Αὐτὸς εἶνε ὅλος ὅλος ὁ πρόλογος τοῦ νέου τούτου ἔργου τοῦ γνωστοῦ Σουρή.

Στίχοι θαυμασιῶς ἐξηρηασμένοι, πλήρεις ἀληθείας καὶ ζωῆς, ὁμοιοκαταληξία ὑπέρπλουτοι, μέτρα καὶ ρυθμοὶ ἀρμονικώτατοι, μεθ' ὅλον τὸ μῖσος τὸ ὁποῖον τρέφει ὁ Σουρῆς πρὸς τὰς συννηζήσεις, συμμετρία ἰδεῶν καὶ μορφῶν (formes) τοῦ συνόλου πρὸς τὰ μέρη, ἀκάθεκτος κλίσις πρὸς τὸν πεσιμισμόν, αἰθνήδιοι καὶ ὅλως ἀπροσδόκητοι μεταπτώσεις ἀπὸ τῆς λύρας εἰς τὴν σάτυραν, ἀπὸ τῶν δακρύων εἰς τὸν γέλωτα ἀπαρτίζουσι τὸν Φασούλην Φιλόσοφον.

Ἐν τῷ τεύχει τῆς 15 Αὐγούστου τοῦ Ἀττικοῦ Μουσείου, δημοσιεύοντες ἀπόσπασμα τοῦ ἀνεκδότου τότε Φασούλη Φιλοσόφου ἐξεθέσαμεν ἐν συνόψει τὴν περὶ τῆς καθόλου ποιήσεως τοῦ Σουρή γνῶμην μας καὶ τὴν ἐκπληξίν μας ἀπέναντι τῆς νέας ταύτης ποιητικῆς του ἡδύσεως. Ἀρκούμεθα λοιπὸν νὰ σκιαγραφήσωμεν τὸ ἥδη τέλειον ἔργον του.

Διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. Ἐν τῷ πρώτῳ μέρει, τὸ ὁποῖον ἐθεωρήθη τὸ ἐντονώτερον τοῦ ὅλου τόμου, ὁ Φασουλῆς φιλοσοφεῖ, τὸ πᾶν ἐπιστάμενος καὶ μηδὲν ἐγκρίων καὶ μηδὲν ποθῶν :

Καὶ πρῶτον ὡς φιλόσοφος τὸ σύστημα πρεσβεύει
Καὶ πότε σοβαρεύεται καὶ πότε χωρατεύει
κανεὶς καλὰ δὲν ἔννοεῖ. . .
Μηλίχιος φιλόσοφος, ἀλλ' ὅμως καὶ φρικτός,
Τὸ σύστημά του ἥλιος καὶ ζῶφος τῆς νυκτὸς
ἀγγέλων καὶ ὄψεων πνοή

Οἱ στίχοι τοῦ οὔτοι χαρακτηρίζουσιν ἀληθέστατα τὴν κακοφανῆ ταύτην φιλοσοφίαν τοῦ Σουρή.

Ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει παρουσιάζεται ὁ Μεφιστοφελῆς, παρ' οὗ ὁ Φασουλῆς, ἀπιδιάσας τὴν νεότητά, ζητεῖ καὶ ἀποκτᾶ τὸ γῆρας, ἐν διαλόγῳ πλήρει χάριτος καὶ ἀγχινοίας.

Ἐν τῷ τρίτῳ μέρει ἀποκαλύπτεται ὁ Περικλέτος, ὅστις εἶχε μεταμορφωθῆ ὡς Μεφιστοφελῆς καὶ μὲ τὰ συστήματα τῶν φιλοσοφῶν δαίρει τὸν σύντροφόν του.

Αἱ πρὸς τὴν Νιρβάναν τοῦ Βούδα στροφαί, αἱ πρὸς τὰς Γυναῖκας, αἱ στροφαὶ ἐν αἷς συγκρίνεται ὁ ἀνθρωπος πρὸς τὰ ζῶα, τὰ πλείστα μέρη τοῦ Διαλόγου καὶ τὸ ποίημα τῆς Νεότητος εἶνε τὰ φωτεινότερα σημεῖα τοῦ λαμπυρίζοντος τοῦτου τόμου, ὅστις, πεποίθημεν, θέλει στολιάσει πᾶσαν ἑλληνικὴν βιβλιοθήκην.

Ἐκ τοῦ τόμου τούτου ἀποσπῶμεν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας ὀλίγους στίχους.

(ἄρ. 22)

Ὅσοι ὦραις ἔχουν
καὶ καιρὸ γιὰ χάσιμο
κ' εἰς κηδεῖας τρέχουν
μὲ καυμάτων βράσιμο,
ὅταν χάρος πάρῃ
τοῦτο τὸ κουφάρι,
ποῦ δὲν ἔχει πιάσιμο,
θάλλουσι καὶ θὰ κλαῖνε
δόξα μὴ φορὰ,
κι' ὄλοι τῶν θὰ λένε :
- Ἰρὲ τὸν μασκαρᾶ ! . .
εἶχε καὶ παρᾶσμο ! »

(ἄρ. 31)

Κι' ὁ Ἐπίκτιτος μοῦ λέγει :
« καθυπόταξε ἔστο πνεῦμα
κάθε πόθον ποῦ σε φλέγει
καὶ θεώρει τὸν ὡς ψεῦμα ».

Κ' εἶπα πλήρης ἠρεμίας.
« κλάσμα γνήσιον ἄς κάνω
καὶ τὸ πνεῦμ' ἄς εἶνε ἄνω
πονηρᾶς ἐπιθυμίας ».

Πλὴν τοὺς ὄρους αἰθνης εἶδα
ἀντιστρόφως παρ' ἐλπίδα,
κι' ἀνεθάνη κλάσμα νόθον
εἰς τῶν σκέψεων τὸ ρεῦμα,
ἔχον ἄνωθεν τὸν πόθον,
ἔχον κάτωθεν τὸ πνεῦμα.

ΧΑΡΙΝ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

Καθ' ὃν χρόνον ἐκηρύσσεται ὁ Γαλλο-Γερμανικὸς πόλεμος, ὁ Ἀλφόνσος Δελόρμ ἰδιώτευσεν μετὰ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Ἀνδρέου, ἐν τινὶ μικρᾷ ἐπαύλει κειμένη μετὰ τῆς Ἀγ. Γενεθιέδης καὶ τοῦ Φλερῆ. Ὁ νέος ἦτο δεκαενναετής περίπου, ἀποθανούσης δὲ τῆς μητρὸς του, ὅτε ἀκόμη ἦτο νήπιον, ὅλη ἡ στοργὴ τοῦ δυστήνου πατρὸς συνεκεντρώθη εἰς αὐτόν. Ὅτε λοιπὸν ὁ πόλεμος ἐξεργάη ἀνὰ τὴν Γαλλίαν, ὁ νέος Δελόρμ, οὐτινος ἡ καρδιά ἐπαλλεν ἐξ ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἀπεφάσισε νὰ προτάξῃ τὸ στῆθος του ἐναντίον τῶν Πρώσων. Ὁ γέρον ἦτο φύσει προληπτικός, ὡς ἀληθῆς ὅμως Γάλλος πατριώτης συνώδευσε δι' εὐχῶν τὸν υἱὸν του καταταχθέντα ἐθελοντὴν εἰς τὴν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Αὐγούστου. Ἦσαν φοβεραὶ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, τὸ δὲ σῶμα τοῦ νεοῦ Ἀνδρέου διετάχθη νὰ στρατοπεδεύῃ εἰς τὴν μεθόριον γραμμὴν ἀφοῦ λοιπὸν ὁ νέος ἀπεχαιρέτησεν εὐελπὶς καὶ δακρύων τὸν γηραιὸν πατέρα του ἐπορεύθη εἰς τὴν θέσιν του.

Ὁ Ἀνδρέας ὅμως εἶχε καὶ ἐρωμένην, ὠραίαν, νεάνίδα δεκαεπταετῆδα περίπου, ἧτις κατόκει τρία σχεδὸν μίλια μακρὰν τῆς οἰκίας τοῦ πατρὸς του. Ἐλαβε λοιπὸν παρὰ τοῦ συνταγματάρχου του τὴν ἄδειαν ὅπως ὑπάγῃ ν' ἀποχαιρετήσῃ καὶ ἐκεῖνην πρὶν ἢ τὸ σύνταγμα ἐκκινήσῃ διὰ τὴν ἔδραν τοῦ πολέμου. Ἡ ἀποχωρισμὸς τῶν δύο νέων ὑπῆρξε λίαν συγκινητικός, ἡ δὲ μνηστὴ τοῦ Ἀνδρέου φόρον διαπύρου ἀγάπης τελοῦσα, ἔθηκεν εἰς τὸ στῆθος του λαμπρὸν ρόδον, ἐνῶ ἐκεῖνος ἐναγκαλισθεὶς αὐτὴν περιπαθῶς ὑπὸ τὴν

κατάστερον νύκτα ἐπανέκαμψεν εἰς τὸ σῶμα, ὅπερ εἶχε διαταχθῆ νὰ προχωρήσῃ ἄμα τῆ νύκτι.

Θὰ ἐξετεινόμεθα ὑπὲρ τὸ δέον ἐάν ἠκολουθοῦμεν τὰς τύχαι τοῦ Ἀνδρέου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, εἶνε ἀρκετὸν ἐν τούτοις ν' ἀναφέρωμεν, ὅτι εἰς πλείστα μάχας ἐπεδειξάτο παραδειγματικὴν ἀνδρείαν. Ἡ νίκη ὅμως πυνόνησε τὰς Γερμανικὰς λεγεώνας, ὁ δὲ Ἀνδρέας ἐπληγῆ θανασίμως κατὰ τινὰ λυσώδη μάχην πλησίον τοῦ Choisy, ἐνῶ ἐσώζε τὴν ζωὴν ἀξιωματικῶς τινος τοῦ τάγματός του, ὅστις εἶχε προσδραπῆ ὑπὸ δεκάδος Γερμανῶν. Ἐγνώριζεν ὅτι ἡ κατάστασις του ἦτο ἀπελπιστικὴ — τοῦ τὸ εἶπε μάλιστα καὶ ὁ ἰατρὸς τοῦ συντάγματος — καὶ ἀπεφάσισε νὰ πορευθῆ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἐρωμένης του καὶ τὴν ἀποχαιρετήσῃ διὰ παντός. Ἡ τόλμην του αὐτὴν ἦτο λίαν ἐπικίνδυνον, διότι τὴν χώραν ἦδη εἶχον καταπλημμυρῆσαι Γερμανοὶ, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Μοντλερῆ ἐστρατοπέδευσαν πλησίον τῆς κατοικίας τῆς μνηστῆς του, μετὰ τῆς Ἀγ. Γενεθιέδης καὶ τοῦ Φλερῆ. Ἐν τούτοις ὁ νέος Δελόρμ γνωρίζων καλῶς τὸν τόπον καὶ διὰ μεγάλων προφυλάξεων κατόρθωσε νὰ διαλάβῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἐχθρῶν του. Ἐρπῶν κοπιώδως ἀνὰ τὰ δάση καὶ τὰς ἀτραπούς, γνωστὰς μόνον εἰς τοὺς αὐτόχθονας τῶν μερῶν ἐκείνων τῆς Γαλλίας, ἔφθασεν εἰς τὸν οἶκον, τῆς μνηστῆς του ἀπαρτήρητος Ἡ νεαρὰ κόρη Ἰωάννα Βερνιὲ ἔξεν εἰς ὠραίαν ἀγροτικὴν ἐπαυλὴν περιστοιχιζομένην ὑπὸ ἀμπέλων καὶ εὐρέος προαυλίου.

Φυινοπωρινὴν τινα ἐσπέραν, περὶ δυσμᾶς ἡλίου, ὁ ἡμιτεθνεὸς στρατιώτης ἔφθασεν εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας μετὰ τὴν στολὴν του ἀιματοστικτον, συνεστραμμένην καὶ κονισαλέαν, μετὰ τὰ πελιδνα χαρακτηριστικὰ του ἀγρία ἐκ τοῦ πόνου. Ὁ δυστυχῆς Ἀνδρέας ἠσθάνετο ὅτι ὀλίγας ὥρας θὰ ἔξεν ἀκόμη διότι τὸ αἷμα ἤρξατο αὐτῆς ῥέον ἐκ τῆς πληγῆς, ἦν ἐχθρική τις σφαῖρα τῷ εἶχεν ἐπιφέρει εἰς τὸ στῆθος. Δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ἀλλὰ θραύσας τὴν ἕλκον ἐνὸς τῶν παραθύρων, ἠνοιξεν αὐτὸ ἡσυχῶς καὶ διηύθη πρὸς τὸν κοιτῶνα τῆς μνηστῆς του. Μόλις ἠνέωξε τὴν θύραν ὀπισθοχώρησεν ἐκ τρόμου, ἰδὼν τὴν Ἰωάνναν ἀνθισταμένην εἰς τὰς ἀγκάλας Πρώσου τινος ἀξιωματικοῦ ! Ὁ Ἀνδρέας μανιώδης γενόμενος ἐξ ἀγανακτίσεως, κατόρθωσε νὰ ἡμιεγερθῆ, σῦρας δὲ πολύκροτον ἐκ τῆς ὀσφύος του ἐπιροδόλησε κατὰ τοῦ ἀνάνδρου προσδολέως τῆς νεάνιδος, ὃν ἀπῆκεν ἄπνον ἐπὶ τοῦ δαπέδου. Οἱ νέοι ἔρασταὶ δὲν εἶχον εἰστέτι ἐναγκαλισθῆ ἀλλήλους, ὅτε πέντε Πρώσοι στρατιῶται ἀκούσαντες τὸν κρότον τοῦ ὅπου διέρρηξαν τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον· ὅταν δὲ εἶδον γαλλικὴν στολὴν καὶ τὸν νεκρὸν ἀξιωματικὸν τῶν ἐξηλωμένων χαμαί, ἔστειραν μετὰ τερπύδους ἀγριότητος καὶ λακτισμάτων τὸν ἐτοιμοθάνατον στρατιῶτην ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς σχεδὸν λειπῆς ἡμῶν κόρης. Ἐξαγαγόντες δὲ αὐτόν, τὸν ἐτοποθέτησαν πρὸ τινος τοίχου πρὸς στιγμασίαν ἐκδι-

κισιν. Μάτν η Ίωάννα παρεκάλει τούς Πρώσους νά τόν αφήσωσι ν' αποθάνη εκ τής πληγής του νόσυχως. Οί στρατιώται τήν ώθησαν κατά μέρος, επλήρωσαν τά ύπλα των και ετάχθησαν εν γραμμῇ πρὸ τοῦ θνήσκοντος Ἀνδρέου, τοῦ οἰοίου τὸ αἷμα διαπερῶν τήν ρυπαρὰν στολήν του εκκλίδου τὸ ἔδαφος. Μεθ' ὑπερβαλλούσης προσπάθειας ὁ νέος ἐσπρήχθη ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ περιψροννικῶς παρατηρῶν τούς ἐχθροὺς κου ἀνέκραξε: «Πεθαίνω γιὰ τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐρωμένη μου». Καὶ ἐνῶ οἱ στρατιώται ἦσαν ἔτοιμοι νά πυροβολήσωσιν, ἡ Ίωάννα προῦχώρησεν ὀλίγον, ὅταν δὲ εἶδε τὰ χεῖλη ἐκείνου, ὅστις ἔμελλε νά δώσῃ τὸ ὀλέθριον πρόσταγμα, ἀνοιγόμενα, ὤρμησεν ἀνοικταῖς ἀγκάλας ὅπως ὑπερασπίσῃ τὸν ἔραστὴν της. Πάραυτα φοβερὰ συμπιρσοκρότησις ἠκούσθη, ὅτε δὲ ὁ καπνὸς διεσκεδάσθη, ἐφάνησαν δύο σώματα πλήρη σφαιρῶν κείμενα ἐκτάδην.

Οἱ δύο ἔρασταὶ ἐτάφησαν πλησίον ἀλλήλων ἐν τῷ μικρῷ κοιμητηρίῳ τῆς Ἀγίας Γενεθιδέως, μία δὲ πλᾶξ ἐτέθη ἀνωθεν ἐκάστω. Ὁ τάφος τῆς νεαρῆς κόρης ἔφερε γαλλικὴν τινα φράσιν ἀναφέρονσαν ὅτι «ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν», κατὰ δὲ τὴν ἐπέτειον τοῦ θανάτου αὐτῆς καὶ τοῦ ἔραστοῦ της, οἱ νέοι καὶ αἱ νεάνιδες τῶν πέριξ χωρίων καλύπτουσι τούς τάφους των δι' ἀνθέων.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ).

ΓΕΩΡΓ. Π. ΠΑΠΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ

'Οράτιος. — 'Οβίδιος.

'Ο Ὀράτιος, λατίνος ποιητής, συγγραφεὺς τῶν Ὁδῶν, τῶν Σατυρῶν, τῆς Ποιητικῆς τέχνης κτλ. ἐγεννήθη τῷ 64 καὶ ἀπέθανε τῷ 7 πρὸ Χριστοῦ — Ὁ Ὀβίδιος, ῥωμαῖὸς ποιητής, συγγραφεὺς τῶν Μεταμορφώσεων, ἐγεννήθη τῷ 43 καὶ ἀπέθανε ἐξόριστος τῷ 18 μετὰ Χριστοῦ.

Γ. Σουρῆς.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Φασουλῆ Φιλοσόφου, δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα τοῦ ποιητοῦ κ. Σουρῆ καὶ παραπέμπομεν τοὺς ἀναγνώστας εἰς τὰ περὶ τοῦ τόμου τούτου γραφέντα ἐν τῇ ἀνά χειρας φυλλαδίῳ καὶ ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Αὐγούστου τ. ε.

Σαμουὴλ Πόττς

Ὁ ἔξοχος γυναικολόγος τῶν Παρισίων Samuel Pozzi ἄγει ἤδη τὸ 46 ἔτος τῆς ηλικίας. Κατάγετα: ἐξ ἐπισήμου γαλλικῆς οικογενείας, ἥτις κατέκει τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν καὶ ἦτις πολλὰ προσήνεγεν ὑπὲρ τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους. Τυχῶν μορφώσεως τελείας ἐν τοῖς ἐγκυκλοπαιδικῶν μαθήμασι κατετάχθη ἐν τῇ ἐν Παρισίῳ ἰατρικῇ σχολῇ, ὅπου διεκρίνιτο διὰ τὰς φυσικὰς αὐτοῦ ἀρετὰς μεταξὺ τῶν συμφοιτητῶν του. Ἡ ἐπιμέλεια, ἡ εὐφυΐα καὶ ὁ πρὸς τὰς γυναικολογικὰς συζητήσεις ζῆλος αὐτοῦ ὑπερῆξαν τοιαῦται, ὥστε νά προσελκύσῃ τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν ἐκτίμησιν πάντων τῶν σοφῶν καθηγητῶν του. Κατὰ τὸ 28 ἔτος τῆς ηλικίας του ἐπιτυχάνει ἐν ταῖς ἐπὶ ὑψηλείᾳ ἐξετάσει διὰ διαγωνισμόν, καθ' ὃν στεφανούται ἡ ἐναίσιμος αὐτοῦ διατριβὴ καὶ δίδεται αὐτῷ πρὸς ἱκανοποίησιν τὸ παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Ἐν ἔτος βραδύτερον δι-

δάσκει ἐκ τῆς Πανεπιστημιακῆς ἑδρας. Μετὰ τρία ἔτη ἀνηγορεύθη ἀκαδημαϊκὸς καὶ κατετάχθη μεταξὺ τῶν σοφῶν τῆς Ἀκαδημίας. Οἱ καθηγηταὶ τοῦ ἐν Παρισίῳ Πανεπιστημίου διαβλέποντες ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὸν διακεκριμένον γυναικολόγον, ὅστις ἠδύνατο νά δώσῃ νέαν ὄψιν εἰς γυναικολογικὰς ἐργασίας ἐν Γαλλίᾳ, ἕνεκα πολλῶν πρωτοτύπων ἐργασιῶν, ἃς παρουσιάζεν ἐκάστω καὶ ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἐπιτηδεϊότητος περὶ τὸ ἐγχειρῆσαι, συνέστησαν ἰδίαν γυναικολογικὴν κλινικὴν, ὅπου ὁ σοφὸς καθηγητὴς ἐκτελεῖ καθ' ἐκάστην ἐβδομάδα 10 μὲν λαπαροτομίας, 15 δὲ ἄλλας γυναικολογικὰς ἐγχειρίσεις μετὰ μεγάλης ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας καὶ ἀπαραιλλοῦ ταχύτητος. Εἰς τὴν κλινικὴν αὐτοῦ φοιτῶσιν οὐχὶ φοιτηταί, ἀλλ' ἐπιστήμονες ἰατροὶ Γάλλοι καὶ ἀλλοδαποί, εἰς οὓς ὁ ἐπιφανὴς γυναικολόγος παρέχει πάντα τὰ μέσα πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν των. Ἡ εὐγένεια τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τοὺς Ἰλλήνας καὶ ἡ ἐνθερμος ὑποστήριξις, δι' ἧς περιβάλλει αὐτούς, δεκνύουσι τὴν ὄλως ἰδιόζουσαν ἀγάπην, ἣν τρέφει ὁ σοφὸς διδάσκαλος πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἡμῶν προγόνους, οἵτινες μετὰ πολλοῦ νόσου ἔθηκαν τὰ θεμέλια, ἐφ' ὧν σήμερον ἐρείδονται πᾶσαι αἱ ἐπιστῆμαι. Ὁ διδάσχος γυναικολόγος οὐ μόνον ἔδωκε νέαν ζωὴν, εἰσαγαγὼν νέας ἐγχειριστικὰς μεθόδους ἐν τῇ γυναικολογίᾳ καὶ ἐκτελεῶν καὶ αὐτὰς τὰς μάλλον ἐπικινδύνους ἐγχειρίσεις, ἀλλ' ἀνεπλήρωσε μέγα κενόν, ἐκδοῦς παμμέγιστον γυναικολογικὸν σύγγραμμα, ὑπερτερήσας κατὰ πολλὸν τοὺς προκατόχους αὐτοῦ. Ἡ γυναικολογία αὕτη εἶναι πλήρης, καθ' ὅσον περιλαμβάνει τὸ τε κλινικὸν καὶ ἐγχειριστικὸν μέρος. Εἶνε ἔργον μεγάλης πείρας καὶ πολλῆς μελέτης, ἐν ᾧ περιλαμβάνονται πᾶσαι αἱ πρόσφατοι ἐργασίαι ὄλων τῶν διασημῶν γυναικολόγων τῆς ἐποχῆς μας.

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΟΙΚΙΛΑ

Χρωκοπία

Αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Οὐαλίᾳ λαμβάνουσαι χρώαν χρωκοπία ἀναλογοῦσιν εἰς 120 καθ' ἐβδομάδα.

Παράδοξος αὐτοκτονία

Ὁ δόκτωρ Κούκαρσεν, νεαρὸς καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς, κατὰ τὸ τέλος μιᾶς τῶν παραδόσεών του περὶ ὀξέων, λαθῶν ποτήριον ἔβρασε σταγόνας τινας ἐκ μιᾶς φιάλης. «Προσοχή, φίλοι μου, εἶπε» μετὰ δύο λεπτά τῆς ὥρας θά ἴδῃτε ἕνα ἄνθρωπον ἀποθνήσκοντα. Χαίρετε πάντες!» Ἐπιε τὸ ρευστόν, ἐξήγαγε τὸ ὀρολόγιόν του καὶ ὑπελόγησε τὰ δευτερόλεπτα, μέχρις οὗ ἔπεσε βαρὺς ἐπὶ τοῦ δαπέδου. Οἱ σπουδασταὶ ἕμενον ἕνοι καὶ ἄφωνοι· ὅταν ὅμως, συνελθόντες ἐκ τῆς ἐκπλήξεως, ἀπεφάσισαν νά κάμωσι χρῆσιν ἀντιδότην, ἦτο πολὺ ἄργά. Ὁ καθηγητὴς Κούκαρσεν ἦτο νεκρός.

Ἐφημερίδες

Ἐν Λονδίῳ ἐκδίδονται 563 ἐφημερίδες, ἐξ ὧν αἱ 106 εἶνε πολιτικαί· ἐν Βιέννῃ 67, ἐξ ὧν αἱ 7 πολιτικαί· ἐν Πιερροπόλει 22, ἐν Μαρβῶν 28, ἐν Κωνσταντινουπόλει 39, ἐν Ρώμῃ 21, ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ 231 καὶ ἐν Ἀθήναις 15 ἐφημερίδες καὶ 10 περιοδικά.

Δολοφονία

Κατὰ τὰς στατιστικὰς, ἐν Ἰταλίᾳ ἐκτελοῦνται δολοφονίαι ὀκταπλάσαι ὄλων τῶν ἄλλων μερῶν τῆς Εὐρώπης.

Ψευδοπνεύματα

Ἰατρός τις ἐκ Μαντούῃ, ὅστις ἔσχε τὴν ὑπομνήν νά ἐγκλείσῃ ἐντός φιαλῶν ἄερα διαφόρων κοιμητηρίων ἐν νημεῖᾳ, ἀνεκάλυψεν ὅτι ἐντός αὐτοῦ ἐμπεριέχονται μῦρια ἐνόργανα, ἄτινα ἐπωνόμασε ψευ-

δοπνεύματα. Γενομένου δὲ πειράματος, διὰ τῶν μορίων τούτων ἐπὶ τινος περιστρεφῆς, ἐπῆλθε τὸ καταστρεπτικὸν ἀποτέλεσμα μετὰ τρεῖς ἡμέρας.

Στρατιωτικοὶ κύνες

Παρὰ τῷ Γερμανικῷ στρατῷ, ἐκτός τῶν πρωρισμένων διὰ τὴν φρουρῆσιν τῶν στρατοπέδων κυνῶν ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι, οἵτινες διδάσκονται ὅπως θηρεῦσαι τοὺς ἐν τοῖς δάσει κεκρυμμένους στρατιώτας. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐκδέχονται δύνανται κατόπιν μάχης νά περισυλληθῶσι πάντες οἱ τραυματῆται.

Ὁ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς

Γερμανὸς τις ἰατρός συνέταξε στατιστικὴν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνου, οἵτινες εἶνε τυφλοί, ἢ ἐκείνων, ὧν ἡ ὄρασις εἶνε ὀπωσθήποτε ἐλαττωματικὴ. Ἀνεκάλυψε λοιπόν ὅτι τὸ ἡμισυ τῆς ἀνθρωπότητος ἀδυνατεῖ νά διακρίνη καθαρῶς τὰ χρώματα, ὅτι ἐκ δέκα πέντε ζευγῶν ὀφθαλμῶν μόνον ἐν εἶνε ἀπολύτως ὑγιεῖς, ὅτι εἰς δύο περιπτώσεις ἐκ πέντε ζευγῶν εἰς ὀφθαλμὸς εἶνε ἀσύμμετρος, ἐκτός δὲ τῆς γραμμῆς τοῦ ἐτέρου, καὶ ὅτι ἐπὶ πρὸς ὅσα ἐπὶ δέκα ἔχουσι τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν ἰσχυρότερον τοῦ ἄλλου· τέλος ὅτι ὁ Δαλτωνισμὸς εἶνε συνεχέστερος εἰς τοὺς ἄνδρας ἢ εἰς τὰς γυναῖκας.

Μικρὰ

Ἐὰν τὰ ταχυδρομικὰ ἔξοδα τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως ἐπληρῶνοντο, θὰ ἐξωδεύοντο δι' αὐτὰ περὶ τὰ 3,000,000 φράγκα.

— Περὶ τὰς 10,000,000 λίρας στερλίνας διατίθενται ἐτησίως ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν σκοπῶν ἐν Μεγάλῃ Βρετανίᾳ.

— Διαρκούσης τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων τὸ βούτυρον ἐπωλεῖτο ἀντὶ 40 φράγκων ἢ λίτρα.

— Ὁ καθηγητὴς Μάξ Μύλλερ ὑπολογίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν καθ' ὅλον τὸν κόσμον Βουδδιστῶν εἰς 450,000,000. Ὅλοι οὗτοι προσδοκῶσι τὴν μετὰ θάνατον Νιρβάναν.

Λεγεὼν τῆς Τιμῆς

Πεντήκοντα τέσσαρες χιλιάδες Γάλλοι ἀποτελοῦσι τὴν Λεγεῶνα τῆς Τιμῆς. Ἐκ τούτων αἱ 32,021 ἀνήκουσι εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, οἱ δὲ λοιποὶ εἶνε ἰδιῶται.

Συνταγὴ

Δὲν σᾶς παίρνομεν εἰς τὸν λαιμόν μας. Λέγεται ὅτι τὸ ἀκόλουθον φάρμακον εἶνε ὠφέλιμον εἰς τὴν δισπεψίαν: 1/8 οὐγγίαις γλυκερίνης ἐντός ἡμίσεως ποτηρίου ὕδατος, ὅπερ δέον νά λαμβάνῃ τις μετὰ ἡ ὀλίγον κατόπιν τοῦ φαγητοῦ. Ἐπαναλαμβάνομεν ὅμως, ὅτι δὲν σᾶς παίρνομεν εἰς τὸν λαιμόν μας.

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

κ. Γ. Κ. Α. Ἐνταῦθα. — Τὸ διήγημά σας ἐρίθη πολὺ παιδαριῶδες, οὐχὶ ὅμως καὶ τοιοῦτον ὥστε νά μὴ ὑπόχεται καλλίτερα εἰς τὸ μέλλον. Σᾶς συμβουλεύομεν, ἂν θέλετε ν' ἀκούσετε, νά μὴ βιασθῆτε πρὸς δημοσίευσιν.

κ. Δ. Ἠλ. Ζάκνθον. — Τὸ διήγημά σας θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ προσεχές, με ἐλαχίστας ἐπιδιορθώσεις, ἂν μᾶς ἐπιτρέπετε. Τὸ ἀνεγνωμεν μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως καὶ ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ εἶνε τὸ τελευταῖον.

κ. Στ. Μαρ. Ζάκνθον. — Σᾶς εὐχαριστοῦμεν πολὺ εὐμορφα ἀμφοτέρω καὶ μετ' ἀρκετῆς δυνάμεως γεγραμμένα. Θὰ δημοσιευθῶσιν εἰς τὸ προσεχές καὶ τὰ δύο.

Περίεργα δεσποινίδι, Κωνσταντινουπόλι. — Ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει καὶ εἰς οὐδεμίαν δέσποιναν

ἢ δεσποινίδα ἐπιτρέπεται τὸ ἀηδέστατον ἔθιμον, τὸ ὅποιον μετ' ἀτορίας εἶδομεν, ἐξ ὅσων μᾶς γράφετε, ὑπάρχον εἰσέτι ἐν Κωνσταντινουπόλει: Ἐν Ἀθήναις τοῦλάχιστον ὄχι μόνον ἐκτελούμενον, ἀλλ' ἀπλῶς διηγούμενον κινεῖ τὸν ἕμετον. Ἀκοῦς ἐκεῖ ἐν τελευταίῳ δεκάτῳ ἐνάτῳ αἰῶνι νὰ ὑπάρχουν δεσποινίδες καὶ δὴ μαθήτριαι παρθεναγωγείων, αἵτινες ν' ἀπομύσσωται ἄνευ βινομάκτρου! Μα εἶνε τὸσον ἀκριβὰ τὰ μανδύλια εἰς τὸν τόπον σας;

κ. Γ. Π. Π. Πατρας. — Ἡ δια μέσου φίλου σας ἐπιτολὴ δὲν περιήλθεν εἰς χεῖρας μας. Σὰς εὐχαριστοῦμεν δια τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν δεῖκνυτέ ὑπὲρ τοῦ Ἀττικοῦ Μουσείου καὶ πεποιθήμεν ὅτι θέλετε τὴν διατηρήσει παντοτε. Δὲν μᾶς ἔμεινε καιρὸς νὰ σὰς γράψωμεν ἰδιαιτέρως.

Βοσκῶ. Ἐνταῦθα. — Εἶνε ἀνάγκη νὰ σὰς ἴδωμεν.

κ. Ἐν. Δ. Π. — Ἄν θέλετε διέλθετε ἀπο τὸ γραφεῖόν μας κατα τὰς προ μεσημβρίας ὥρας.

κ. Π. Ι. Μ. Πειραιῶ. — Σὰς περιμένομεν ὡς μᾶς ὑπεσχήθητε, νὰ δέλθιτε ἀπο τὸ γραφεῖόν μας (πρὸ μεσημβρίας) καὶ δια τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς μᾶς γράφετε καὶ δια τὸ διήγημα, τὸ ὅποιον μᾶς ἐστειλάτε.

Φιλ. Νινς. Ἐνταῦθα. — Ἡ Πραγματικὴ λεγομένη σχολὴ (L'école réaliste) ἤρχισεν ἀναλαμβάνουσα ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1857, ὅτε ἐξεδούη ἡ Madame Bovary τοῦ Γουσταῶ Φλωμπέρ. Οὗτος δὲ θεωρεῖται καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς σχολῆς αὐτῆς, τῆς ὁποίας ἰδανικὸν εἶνε ἡ ἀλήθεια. Ἡ Légende des siècles τοῦ Βικτωρος Ἰγγώ ἐξεδούη τῷ 1859, οἱ δὲ Ἀθλοὶ τῷ 1862.

Ἀγνωστῷ Δεσποινίδι. — Ὁ Chardin (καὶ οὐχὶ ὡς τὸν γράφετε Sardin) ἦτο Γάλλος ζωγράφος, γεννηθεὶς τῷ 1699 καὶ ἀποθανὼν τῷ 1775.

κ. Ρελμ. Πατρας. — Εἶνε πολὺ ὠραιότεροι οἱ σχετικοὶ στίχοι τοῦ Λαμαρτίνου, ἐξ ὧν ἀποσπῶμεν τὸ ἐξῆς τετράστιχον:

Que ne puis-je porté sur le char de l'Aurore,

vague objet de mes vœux, m'élancer jusque à toi?
Sur la terre d'exil pourquoi resté-je encore?
Il n'est rien de commun entre la terre et moi.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Α. Λ. Μανσοῦραν. Ἀπηντήσαμεν — Α. Κ. Γ. καὶ Στ. Κ)πολιν Ὅμοιως, ἀριθμὸς φύλλων ἐδιπλασιάσθη — Τ. Μ. Πειραιῶ. Φύλ. 15 8δρίου ἐπέταλ ἕκ δευτέρου — Α. Μ. Κέρκυραν. Σὰς εὐχαιστοῦμεν διὰ τὴν προτίμησιν αἱ ἐπιθυμίαι σας θὰ ἐκτελεσθῶν ἀκριβῶς, καὶ ἀναμένομεν ὑποσχεθέντα. — Κ. Α. Στυλίδα. Ἐλήφθη, σὲ εὐχαριστῶ πολύ διὰ τὰ λοιπὰ ἔρα ἀλληλογραφίαν 7 ἀριθμοῦ ἐν τούτοις ὅταν ἐπανεέλθετε θὰ σὰς πείσω διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τῆς ἱπαρακλήσεώς σας. — S. D. M. L. Trieste. Ζητηθὲν ἀπεστάλη. — Λ. Ε. Φιλιππούπολιν ἔλήφθησαν ταχυδρομικῶς ἀπηντήσαμεν δι' ὄλας. — Α. Μ. Odessa. 5 νέοι συνδρομηταὶ ἐνεγράψασαν οὐλα ἀπεστάλησαν ἐξ ἀργῆς ταχυδρομικῶς ἀπηντήσαμεν, ἀποστείλαντες καὶ ὄλας τὰς ἀποδείξεις. — Λ. Β. Παλαιὴν Φωκίαν. κατάλογος συνδρομητῶν ἐλήφθη καὶ ἀντικατέστη ὁ παλαιός ἀναμένομεν ὑποσχεθέντα ταχυδρομικῶς ἀπηντήσαμεν. — Καν. Μ. Λ. Ε. Καβάλλαν. ἀποδείξεις ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν καὶ ὑπομονή. — Γ. Χ. βελιοπούλιν, Βρατίαν. ἐλήφθησαν ταχυδρομικῶς ἀπηντήσαμεν. — Α. Σ. Ἀλεξάνδρειαν. ἔχω τὸσον καιρὸν νὰ λάβω σημεῖωτιν νέων συνδρομητῶν αὐτοῖ, ὥστε ἀπορῶ διὰ τὰ γραφόμενά σας. — Ν. Χ. βελιοπούλιν, Θεσσαλονίκην. ἀπηντήσαμεν. — Ρ. S. L. Braire. Alexandrie. ἀμείωσις. — Ν. Η. Odessa. Ἐξαμηνὸς συνδρομὴ ἐλήφθη. εὐχαριστοῦμεν.

Ἐξεδόθη:

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Ν. ΜΑΛΤΟΥ
Δ. Φ. καὶ καθηγητοῦ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
Θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ.

Κατα τὴν μέθοδον Gespey-Otto-Sauer.

Εὑρίσκειται παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βλ. Μπεργ καὶ Μπέκ. Προσεγγῶς ἐκδόθησονται Β' μέρος (Γερμανικοὶ Διάλογοι) καὶ Γ' μέρος (Γερμανικὰ Ἀναγνώσματα).

ἘΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

ΣΚΑΡΙΦΗΜΑΤΑ

Ἐκ τοῦ Ἀνατόν Αἰμον Ταξειδίου Μοῦ

ὑπὸ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

ἘΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΥΠὸ
ΚΙΜΩΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

Πωλοῦνται ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις Ἑστίας, Βίλμπεργ καὶ Μπέκ ἀντὶ δρ. 1,50. Ταχυδρομικῶς 1,65.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ Δ. ΚΟΚΚΟΥ

Ἀγγέλλεται ἡ ἐκδόσις τῶν ποιημάτων ἐκείνων τοῦ μεταστάντος οὕτως οἰφινιδίως Δ. Κόκκου, ἅτινα δὲν εἶχον ἐκδοθῆ μέχρι τοῦδε. Τὸ βιβλίον, οὗ τὴν περὶ τὴν ἐκτύπωσιν φροντίδα ἀνελάβεν ὁ καλλιτέχνης κ. Ἀλ. Φιλαδέφειος. θὰ περιλαμβάνη καὶ τὰ ἔσματα τῆς «Λύρας», τοῦ «Μπαρμπά Λινάρδου» καὶ ἄλλων, ἅτινα ἐσγᾶτως ἐγράψη καὶ τὰ ὅποια μετὴν γλυκεῖαν, ἀνατολικὴν καὶ συγκινητικὴν τὴν μουσικὴν. ἦν ὁ ὕψος συνήθεσε, κατέστησαν δημοτικώτατα. Τὰ νέα ποιήματα οἱ «Μαργαρίται» τοῦ Δ. Κόκκου ἐκδίδονται ὑπὸ τῆς τετλιμμένης οἰκογενείας. Δὲν ἀμφισβᾶλλομεν ὅτι ὅλοι οἱ φιλόμουσοι καὶ πάντες ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐξετίμησαν τὸν μεταστάντα ποιητὴν θὰ σπεύσωσι νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὴν ἀγγελίαν τῶν ἔργων του, ὅπως διατρανώσωσιν τὸ ὕστατον τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπόληψιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν.

Ἀγγελία τῶν «Μαργαριτῶν» εἶνε κατατεθειμένη καὶ ἐν τῷ γραφεῖῳ τοῦ Ἀττικοῦ Μουσείου.

С. Α. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΙΝΟΛΟΓΙΑ πραγματεία περὶ συστηματικῆς παρασκευῆς, βελτιώσεως καὶ συντηρήσεως τῶν οἴνων, καθὼς καὶ περὶ χρησιμοποίησεως τῶν υπολειμμάτων αὐτῶν. Ἀθήναι 1888.— 8ον, σελ. 182 Τιμ. δρ. 4. ΧΗΜΙΚΗ ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ. Ἀθήνησι 1888— 8ον σελ. 16. Τιμ. δρ. 1. ΧΗΜΕΙΑ ΑΝΟΡΓΑΝΟΣ (μετάφρασις ἐκ τῆς 8ης ἐκδόσεως τοῦ ἐγγλεζίδου τῶ Roscoe-Schorlemmer) μετα πολλῶν σχημάτων καὶ φασματοσκοπικοῦ πίνακος. Ἀθήνησι 1888 8ον, σ 384 Τ. Δρ. 7½.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Συλλόγου ἡμῶν ἄρχονται ἐν τῷ νέῳ καταστάματι τῆ 1 Νοεμβρίου ἐ. ἔ.

Κανονίζονται δ' ὡς ἐξῆς:

1 Νοεμ. Ἀριστομένης Προβελέγιος	Ὁ ἄγγελος τῆς ἐν Μακρῶνι Νίκης
8 » Φ. Παρασκευαῖδης	Πατρίς.
15 » Σπ. Π. Λάμπρος	Ἡ γυνὴ ἐν τῇ βυζαντικῇ μουθ.
22 » Δ. Α. Κορομηλᾶς	Τὸ ἐκπρέμει διαζύγιον.
29 » Ι. Πολέμης	Ἐμμετρα ἔργα.
4 Δεκεμ. Ἀλέξ. Δευτερατος	Περὶ ἀλβανικῶν ἐθνικῶν (Αἶμα. Γάμοι. Μπέσα)
6 » Π. Πρωτοπαπαδάκης	Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου.
9 » Ἀλέξ. Φιλαδέφειος	Τὸ ἔνδυμα ἐν τῇ τέχνῃ.
13 » Ν. Μαντζαβίνος	Κεφαλληνίας ἀναμνήσεις
16 » Ν. Χ. Ἀποστολίδης	Τὰ παράσιτα τοῦ ἀνθρώπου
20 » Ι. Χ. Βάμβας	Ἡ ὑπηρεσία τῆς Δημοσίας ὑγιεινῆς ἐν Ἑλλάδι.
23 » Ι. Λαμπρόδης	Ἡ γυνὴ ὡς δικηγόρος
27 » Ν. Κ. Γερμανός	Τὰ θαυμάσια τοῦ φασματοσκοπείου.
3 Ἰαν. Καλλιόπη Κεραγιά	Σημειώσεις ὀδοιπορικαὶ ἐξ Ἀμερικῆς.
10 » Μ. Καλαποθάκης	Ἐπιστημονικὴ μελέτη περὶ Χριστιανισμοῦ.
17 » Ἰγνατίος Μοσχάκης	Ἡ γυνὴ ὡς οἰκοδόμοισα.

20 » Ν. Σχινᾶς	Ἐκδόματις Ἱππερον
24 » Ἀλέξ. Γ. Πασπάτης	Ἱστορήματα τινὰ τοῦ βίου μου
30 » Σαμ. Βάλδεις	Περὶ τῶν κοινικῶν θεωρῶν τοῦ Ἀριστοτέλους.
7 Φεβρ. Ν. Κουρῆς	Πολυρκία τῆς Κερκυρας ἐπὶ Σολεϊμάν.
14 » Γ. Δροσίνης	Ἐν τῷ δάτε.
19 » Θ. Βελαντινῆς	Ῥωσικὰ ποιήματα.
21 » Μ. Η. Λάμπρος	(Ἱκία καὶ ὄδοι τῶν Ἀθηνῶν.
24 » Σ. Μπαλάνος	Περὶ βασιτικῆς ποιητῆς.
26 » Ν. Γ. Φιλιππίδης	Μακεδονικὰ.
28 » Α. Α. Σούτσος	Ἡ κοινὸν κατὰ τὴν III' ἑκατονταετηρ.
2 Μαρ. Κ. Χ Βάμβας	Περὶ ἐξασφαλίσεως
4 » Ν. Ίουλιανός	Περὶ ἀγχαστικῆς κυκλοφορίας.
6 » Δ. Ἡλιοπούλου	Αὐτοκτονία καὶ ἀλληλοκτονία ἐν Ἑλλάδι.
9 » Ἰφ. κρ. Κοκκίδης.	Αἱ ἐπιτολαὶ τοῦ Μόλιτε καὶ ὁ Γαλλο-γερμανικὸς πόλεμος
11 » Ι. Ραῖτης	Περὶ γάμου τῶν γερόντων.
13 » Β. Δ. Ἀντωνόπουλος	Ἡ Ἀστυνομία ὡς ὄργανον τῆς δημοσίας ἀσφαλείας
16 » Γ. Η. Χαλκίόπουλος	Φύσις — τέχνη.
18 » Γ. Ι. Ἀγγελόπουλος	Ἡ ἱστορία τῆς Ἐφημερίδος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.
20 » Γ. Σουρῆς	Ἀνεκδοτὰ ποιήματα.
23 » Ι. Καμπούσουγλος	Ἰσπανοὶ ποιηταί.
27 » Μ. Κατσαρᾶς	Περὶ ὑπνωτισμοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν φυσιολογικὴν Ψυχολογίαν.